

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

Peter Szabo

**Charakteristika a funkcie diskurzívnych markerov v hovorovej
čínštine**

diplomová práca

Odbor: čínska filológia – japonská filológia

Vedúci diplomovej práce: Mgr. Ondřej Kučera

Olomouc 2012

Prehlasujem, že som túto diplomovú prácu vypracoval samostatne a uviedol úplný zoznam citovanej a použitej literatúry.

V Olomouci 26. júna 2012

Pod'akovanie

Moja úprimná vďaka patrí vedúcemu mojej diplomovej práce Mgr. Odřejovi Kučerovi za cenné rady a odborné vedenie práce.

Anotácia

- Autor:** Peter Szabo
- Fakulta a katedra:** Filozofická fakulta, Katedra asijských štúdií
- Názov práce:** Charakteristika a funkcie diskurzívnych markerov v hovorovej čínštine
- Title of the thesis:** Characteristics and Functions of Discourse Markers in Spoken Chinese
- Vedúci diplomovej práce:** Mgr. Ondřej Kučera
- Počet znakov:** 121,763
- Počet príloh:** 0
- Počet titulov použitej literatúry:** 32
- KLúčové slová:** čínsky jazyk, hovorená čínština, diskurzívne markery, rodové rozdiely v reči
- Keywords:** Chinese, spoken Chinese, discourse markers, gender differences in speech

Abstrakt: Cieľom tejto práce je zmapovať funkcie a výskyt vybraných diskurzívnych markerov objavujúcich sa v súčasnej reči rodených čínskych používateľov s prihliadnutím na ich osvojenie si v mužskom a ženskom jazykovom prejave. V úvodnej časti sú načrtnuté všeobecné charakteristiky diskurzívnych markerov a rozdiely medzi mužskou a ženskou čínštinou. Hlavná časť práce pozostáva z klasifikácie funkcií vybraných markerov identifikovaných v korpuse, zaznamenania ich výskytu v reči a analýzy zistených poznatkov v socio-kultúrnom kontexte.

Abstract: The purpose of this study is to describe the functions and distribution of selected discourse markers in contemporary spoken Chinese. The main focus lies on their usage by the representatives of the two genders. The preface outlines general features of discourse markers, together with main differences between the genders across chinese phonology, semantics and pragmatics. The main body of this study consists of classification of the functions found within selected markers identified in the corpus as well as marking and analyzing their distribution on the background of sociocultural aspects.

Obsah

Edičná poznámka.....	1
1 Úvod.....	2
1.1 Diskurzívne markery	4
1.2 Rodové rozdiely v čínskom jazyku.....	6
1.2.1 Fonetické a fonologické aspekty ženskej reči.....	7
1.2.2 Lexikálne aspekty ženskej reči	8
1.2.3 Syntaktické aspekty ženskej reči	9
1.2.4 Pragmatické aspekty ženskej reči	10
1.2.5 Implikácie a hypotézy	12
2 Metodológia.....	13
3 Charakteristika vybraných diskurzívnych markerov a ich funkcií.....	14
3.1 <i>DUI 对</i>	15
3.1.1 <i>Dui</i> ako sebauisťujúci diskurzívny marker.....	16
3.1.2 <i>Dui</i> ako sebaopovrhujúci marker	17
3.1.3 <i>Dui</i> ako marker ukončenia prehovoru.....	18
3.2 <i>RANHOU 然后</i>	20
3.2.1 <i>Ranhou</i> ako marker kauzálneho vzťahu (výsledok/následok).....	21
3.2.2 <i>Ranhou</i> ako vymenovávací marker, marker aditívneho použitia a postupnosti tém.....	21
3.2.3 <i>Ranhou</i> vo funkcii výplne	24
3.2.4 <i>Ranhou</i> ako marker obnovy.....	25
3.3 <i>JIUSHI 就是</i>	28
3.3.1 Vymedzovacia funkcia <i>jiushi</i>	29
3.3.2 Vysvetľovacia funkcia <i>jiushi</i>	30
3.3.3 Reformulačná funkcia <i>jiushi</i>	31
3.3.4 <i>Jiushi</i> ako slovná výplň.....	32
3.4 <i>JIUSHISHUO 就是说</i>	34

3.4.1	Znižovanie asertivity pomocou <i>jiushishuo</i>	35
3.4.2	Uvedenie príkladu pomocou <i>jiushishuo</i>	35
3.4.3	<i>Jiushishuo</i> ako slovná výplň.....	36
3.4.4	Kombinovateľnosť <i>jiushi</i> a <i>jiushishuo</i>	37
3.5	<i>NAGE</i> 那个.....	38
3.5.1	<i>Nage</i> vyjadrujúce postoj podávateľa.....	39
3.5.2	<i>Nage</i> ako marker na zmierňovanie možného ohrozenia tváre	40
3.5.3	<i>Nage</i> ako marker slovnej výplne	41
3.5.4	<i>Nage</i> ako marker opravy	42
3.5.5	<i>Nage</i> signalizujúci zmenu témy	43
3.6	<i>QISHI</i> 其实.....	44
3.6.1	<i>Qishi</i> signalizujúce zhodu	44
3.6.2	<i>Qishi</i> s kontrastívnou funkciou	45
3.6.3	<i>Qishi</i> s funkciou uvádzania argumentu	46
3.7	<i>A</i> 啊.....	47
3.7.1	Emotívne <i>a</i> ako marker postoja	47
3.7.2	<i>A</i> s emfatickou funkciou.....	48
3.7.3	Enumeratívna funkcia <i>a</i>	48
3.7.4	Ďalšie funkcie <i>a</i>	49
3.8	<i>EN</i> 嗯.....	51
3.8.1	<i>En</i> ako marker odozvy	51
3.8.2	<i>En</i> ako sebaopovracujúci marker.....	52
3.8.3	<i>En</i> ako slovná výplň.....	53
3.9	<i>BA</i> 吧.....	55
3.10	<i>SUOYI</i> 所以.....	57
3.10.1	<i>Suoyi</i> vo funkcii parafrázy.....	58
3.10.2	<i>Suoyi</i> ako marker novej témy	59
3.10.3	<i>Suoyi</i> ako marker obnovy	59

3.10.4	<i>Suoyi</i> ako slovná výplň.....	60
3.10.5	<i>Suoyi</i> ako marker prevzatia slova	61
3.10.6	<i>Suoyi</i> s elaboračnou funkciou	62
3.11	<i>WO JUEDE</i> 我觉得.....	63
4	Prezentácia výsledkov a ich rozbor	65
4.1	Výsledky analýzy	66
4.2	Analýza výsledkov	72
5	Záver	78
	Resumé	80
	Zoznam literatúry	82

Edičná poznámka

Pri prepise čínskej slovnej zásoby a príkladov bol využitý systém transkripcie *pinyin* v zjednodušenej podobe, t.j. bez zaznamenania tónov, ktoré pre účely tejto práce neboli smerodajné. Čínske slová sú väčšinou najpr uvedené v prepise latinkou (odlíšené kurzívou), následne v zjednodušenom čínskom znakovom písme a v zátvorke za znakmi je uvedený preklad do slovenského jazyka (v úvodzovkách).

Pri uvádzaní príkladov z korpusu autora i príkladov prebratých z iných zdrojov sa postupovalo nasledovne: výpoveď bola najskôr zaznamenaná v čínskych znakoch; prepísaná do latinky v kurzíve a následne bol uvedený preklad textu do slovenského jazyka (v úvodzovkách).

Pokiaľ nie je uvedené inak, autorom prekladu pri príkladoch v texte práce je autor predkladanej diplomovej práce.

1 Úvod

Diskurzívne markery možno považovať za neoddeliteľnú súčasť hovoreného jazyka snád každého jazyka. Vzhľadom na skutočnosť, že v sebe koncentrujú častokrát pozoruhodne veľa pragmatických významov, sú vysoko kontextuálne nabité a ich inventár či použitie v spontánnom jazykovom prejave odráža vysoko špecifické charakteristiky daného jazyka, tieto jednotky poskytujú i mimoriadne plodnú oblasť pre lingvistický výskum, či už zo synchronného, diachrónneho alebo komparatívneho hľadiska.

Diskurzívne markery sa vyskytujú s pozoruhodnou frekvenciou i v čínskom jazyku. Sú zastúpené rovnako v monológoch, tak i v konverzácii. Zastávajú najrôznejšie funkcie od bežných sémanticky vyprázdnených slovných výplní cez markery zdôraznenia alebo vypichnutia obsahu až po markery zdvorilosti a tzv. zvägňujúce markery. Ich využitie tak napomáha podávateľovi nielen svoj prejav systematicky organizovať či udržať si slovo, ale má celkovo potenciál urobiť verbálnu interakciu plynulejšou a koherentnejšou, a v neposlednom rade pomáha predchádzať konfliktom medzi zúčastnenými stranami.

Pragmatická nasýtenosť diskurzívnych markerov ďalej spôsobuje, že tieto jednotky sú do istej miery schopné odzrkadľovať rôzne socio-kultúrne aspekty daného jazyka, či dokonca jazykovej skupiny, nech už ide o rozdiely medzi rečou starších a mladších alebo medzi ženami a mužmi. Táto práca má za cieľ venovať sa rozdielom práve medzi členmi druhej zmienenej skupiny, a síce rozdielnym použitím diskurzívnych markerov vyplývajúcim z rozových preferencií užívateľov čínskeho jazyka. Vychádzajúc zo všeobecných charakteristík ženskej a mužskej reči v čínskom jazyku sa tak dá napríklad predpokladať, že v snahe o uzurpovanie si dominantného postavenia v prejave tak budú mať prevahu v používaní diskurzívnych markerov skôr muži. Naopak je možné sa domnievať, že ženy (vo svojom prejave menej asertívne a egalitárske) budú skôr využívať markery, ktoré znižujú asertivitu výpovede, pomáhajú predchádzať verbálnym konfliktom a ohrozeniu straty tváre u jedného z účastníkov hovoru.

Cieľom tejto práce je na základe vyššie sformulovanej hypotézy zanalyzovať použitie vybraných diskurzívnych markerov v kontexte ich výskytu so špeciálnym prihliadnutím na rodové rozdiely v ich skutočnom použití v hovorenej čínštine.

Predkladaná práca sa teoreticky opiera o výsledky štúdií jednak západnej lingvistiky, tak i o práce čínskych jazykovedcov. Za definíciu diskurzívnych markerov bola prijatá operatívna definícia formulovaná v prelomovej práci Debory Schiffrinovej

(*Discourse Markers*, 1987). Najvplyvnejšími jazykovedcami, ktorých štúdie poskytli bázu pre túto prácu boli: Biq (2001), Chan (1997), Huang a Wang (2006), Tang (2010).

Práca je štruktúrovaná nasledovne: V prvej, úvodnej časti práce sú najprv opísané univerzálne charakteristiky diskurzívnych markerov. Úvodná časť sa ďalej venuje rodovým rozdielom v čínskom jazyku na úrovni fonetickej, syntaktickej, lexikálnej i pragmatickej a v jej závere sú presnejšie sformulované hypotézy, ktoré sú predmetom rozpravy v neskorších fázach. Druhá časť práce je venovaná popisu metód, ktoré boli použité pri získavaní údajov do korpusu tvoreného súborom vydeonahrávok z internetu a popisu metód spracovania týchto údajov pre potreby jazykovej analýzy. Prípravnú časť samotnej analýzy tvorí charakteristika vybraných čínskych diskurzívnych markerov a ich jednotlivých funkcií na základe zistení z vlastného korpusu autora a porovnanie týchto zistení s údajmi z relevantných prác ďalších jazykovedcov. Nasledujúca analytická časť potom štatisticky mapuje výskyt jednotlivých funkcií vybraných diskurzívnych markerov u mužov i žien. Výsledky analýzy a možné implikácie sú zosumarizované v záverečnej časti tejto diplomovej práce.

1.1 Diskurzívne markery

Diskurzívne markery sú **syntakticky i sémanticky fakultatívne výrazy, ktoré spravidla nerozvíjajú vecný význam výpovede a ich primárnou funkciou je označovať vzťahy medzi susediacimi i vzdialenejšími diskurzívnymi jednotkami** (pozri Schiffrin 1987: 31; Schourup 1999: 234). Lawrence Schourup (1999) k týmto základným charakteristikám ďalej pridáva nasledovné:

- (1) patria k rôznym slovným druhom (častice, spojky, ukazovacie zámená, citoslovce, ale i slovesá, príslovky a lexikalizované frázy);
- (2) tvoria nezávislú intonačnú jednotku;
- (3) zväčša stoja pred výpoveďou alebo sú do nej parenteticky včlenené;
- (4) sú typickým javom hovorového jazyka v ústnej forme.

Z predošlého výpočtu slovných druhov v bode (1), spomedzi ktorých sú diskurzívne markery často využívané, vyplýva, že ich najčastejší výskyt je medzi neplnovýznamovými slovnými druhmi (t.j. častice, spojky, citoslovce). Táto skutočnosť implikuje, že tak ako zástupcovia týchto slovných druhov, aj korešpondujúce jednotky, používané ako diskurzívne markery, **sami osebe nie sú nositeľmi obsahu či významu a význam nadobúdajú len v spojení s plnovýznamovými slovami**. Každopádne, i v prípade, že je diskurzívnym markerom plnovýznamové slovo (sloveso, príslovka), v úlohe diskurzívneho markera svoj pôvodný význam do istej miery stráca (proces delexikalizácie), pričom ten pôvodný je nahradený konkrétnou pragmatickou funkciou vyplývajúcou z kontextu (proces pragmatizácie).¹

Všeobecne vzaté, diskurzívne markery sú jazykové jednotky, ktoré **signalizujú väzby medzi jednotlivými dvomi časťami prehovoru**. Takéto dve časti, ktorých vzťah je explicitne indikovaný diskurzívnym markerom, často za sebou bezprostredne nasledujú (pozri Schiffrin 1987; Fraser 1999). Nie je to však pravidlom. Podľa Uty Lenkovej (1997) dva segmenty, ktorých vzťah je naznačený diskurzívnym markerom, nemusia bezprostredne nasledovať jeden po druhom. Diskurzívne markery v tomto zmysle odkazujú na „vzťahy medzi prerušenými, súvisiacimi i nesúvisiacimi témami, medzi rôznymi typmi

---

¹ Lenková (1997) v náväznosti na Schiffrinovú (1987) však poukazuje na to, že aj keď sú plnovýznamové slová použité ako diskurzívne markery čiastočne zbavené svojho obsahu, ich pôvodný význam ovplyvňuje ich pragmatickú interpretáciu a ich syntaktické vlastnosti majú dosah na umiestnenie daného diskurzívneho markera v rámci výpovede (pozri Lenk 1998: 48, citované v Schourup 1999: 252; Schiffrin 1987: 127).

digresíí a pre ne relevantným kontextom, medzi vloženými komentármi alebo dodatočne pridanými informáciami“ (Lenk 1997). Okrem označovania vzťahov dvoch výpovedí dodávajú diskurzívne markery ďalšie informácie ohľadom postoja podávateľa alebo signalizujú ďalší vývoj prehovoru. Diskurzívne markery môžu tému uvádzať, posúvať, vracať sa k téme predchádzajúcej, otvárať alebo uzatvárať odbočenie od témy či uzatvárať samotnú konverzáciu (pozri Lenk 1997). Taktiež sa nimi nadväzuje na kontext a situáciu.

V čínštine tieto kritériá splňajú všetky jazykové jednotky, ktoré budú predmetom analýzy v ďalšej časti tejto diplomovej práce. Menovite sa jedná o markery: *dui 对* („tak“), *ranhou 然后* („potom“), *jiushi 就是* („proste“), *jiushishuo 就是说* („inými slovami“), *nage 那个* („to“), *qishi 其实* („fakticky“), *a 啊, en 嗯, ba 吧, suoyi 所以* („preto“), *wojuede 我觉得* („myslím si“).

1.2 Rodové rozdiely v čínskom jazyku

Predpoklady pre rozdiely medzi „mužskou“ a „ženskou čínštinou“, čiže jazykových prejavom mužov a žien v čínštine je možno odvodiť od základných predstáv konfucianizmu o usporiadaní spoločnosti na báze prísne hierarchických vzťahov. Podľa konfuciánskej náuky sa totiž v súvislosti s medzilidskou interakciou uplatňuje princíp poslušnosti vyjadrený piatimi vzťahmi: vzťahom medzi panovníkom a poddaným, otcom a synom, starším a mladším bratom, vzťahom medzi manželmi a medzi priateľmi. V nich sa princíp poslušnosti uplatňuje nielen v závislosti od spoločenského postavenia (podriadenosť poddaného panovníkovi) či veku (podriadenosť syna voči otcovi), ale i od pohlavia (podriadenosť manželky svojmu manželovi). Tieto tri kritériá majú dodnes v čínskej kultúre, vrátane jazyka nezanedbateľný vplyv. Jedinou výnimkou z inak vertikálnych štruktúrovaných vzťahov je posledne menovaný vzťah medzi priateľmi, ktorý je určený horizontálne, kde sú si obe strany rovné.

Postavenie žien a hlavne ich vnímanie v čínskej spoločnosti teda utváral rámeč vyššie uvedených noriem. Očakávania na ne kladené spočívali okrem práce v podobe služby rodičom, neskôr manželovi, porodenia mužského potomka a opatery manželových rodičov aj v mravnom správaní sa, ktoré zahŕňalo i komunikáciu. Koncept vzornej čínskej ženy podľa konfuciánskych predstáv bol oslabený priamo úmerne tomu, ako klesal spoločenský vplyv konfucianizmu. Spomedzi faktorov, ktoré k nemu najviac prispeli, menujme zmenu štátneho zriadenia z monarchie na republiku v roku 1911, oboznamovanie sa so západnými prírodnými i spoločenskými vedeckými disciplínami, všeobecný prístup k vzdelaniu, masové informačné kampane a zákony (napr. prvý moderný zákon o manželstve z roku 1950) za emancipáciu (nielen) v rodinnej politike a v neposlednom rade globalizáciu, ktorá vďaka technickému pokroku odbúrava vzdialenosť a časové rozdiely pri preberaní nových informácií a trendov, a tak urýchľuje zmeny v každej spoločenskej oblasti, jazyk nevynímajúc.

Avšak napriek stieraniu rozdielov v postavení mužov a žien, a z toho vyplývajúceho približovania sa ich jazykového prejavu, existuje i v súčasnosti viacero jazykových rozdielov determinovaných príslušnosťou k pohlaviu. Navyše prostriedky, ktoré v minulosti pôsobili na konfuciánske povedomie (a tým aj k oslabovaniu tradičných gendrových rolí) erózne, prispievajú v súčasnosti (aj vďaka nárastu záujmu o kultúrne dedičstvo a snahy o vymedzenie sa v čoraz viac globálnych spoločenských podmienkach) skôr k jeho obrode. Ako poznamenala Wei Hongová, od žien sa narozdiel od mužov (stále)

očakáva, že by mali rozprávať slušne, potichu, budú používať kultivované a elegantné výrazy (pozri 1997: 205, cit. v Chan 1997). Zatiaľ čo muži sú často spájaní s priamym, asertívnym a autoritatívnym jazykovým prejavom, predpokladá sa, že ženy by sa mali priamemu prejavu emócií a názorov naopak vyvarovať. Charakteristiky vlastné pre ženskú reč je možné v čínštine nájsť naprieč všetkými rovinami jazykovej analýzy. Diskusii o jedinečných aspektoch ženskej reči na jednotlivých jazykových plánoch bude preto venovaných nasledujúcich niekoľko odsekov.

1.2.1 Fonetické a fonologické aspekty ženskej reči

Po zvukovej stránke je vo všeobecnosti najmarkantnejším rozdielom medzi mužským a ženským prejavom v čínštine **výška hlasu**. Tá je podmienená už rozdielnou stavbou ženského a mužského tela, predovšetkým stavbou hlasového ústrojenstva. V obecnej čínštine je pritom za hranicu odlišujúcu mužský a ženský hlas podľa počítačového programu *Speech Analysis for Windows* preukázaná priemerná frekvencia 150 Hz (pozri Chan 1997).

Okrem toho sa však výška hlasu môže meniť v závislosti od spoločensko-kultúrneho kontextu. Napríklad vo formálnych situáciách alebo v prítomnosti opačného pohlavia sa ženy často uchýľujú k ženskejšiemu prejavu, všeobecne sprevádzaného vyššou výškou hlasu, zreteľnejšou artikuláciou alebo naťahovaním samohlások v slovách. To je charakteristické pre zvláštny jazykový štýl, tzv. *sajiao* 撒娇. *Sajiao* často používajú deti pri rozhovore so svojimi rodičmi alebo ženy voči svojim partnerom. Vyznačuje sa nádychom dievčenskosti, ostýchavosti, láskavosti, naivity aj ľahkej urážlivosti či neskrývanej koketnosti (pozri Shih 1984, cit. v Chan 1997). Jeho účelom býva vyvolať v adresátovi dojem vlastnej autority, rozhodnosti a dominancie (spájané všeobecne s mužmi), ktorý si z takejto pozície môže dovoliť prejaviť zhovievavosť. Z fonetického hľadiska by reč žien mala byť pomalšia, hlas vyšší a intonácia dôraznejšia.

Ďalej sa objavuje i takzvané „zmäkčovanie“ niektorých spoluhlások (pozri Zhang 1995, cit. v Chan 1999). To prebieha tromi spôsobmi. Prvým je slabší prídych pri vyslovovaní aspirovaných spoluhlások, čím sa hranica medzi aspirovanými a neaspirovanými spoluhláskami stáva menej zreteľnou. Zvyšnými sú mäkkší a kratšie trvajúci kontakt dvoch artikulátorov, najzreteľnejšie sa prejavujúci pri sykavkách *z*, *c*, *s*. Za ich menej prenikavou artikuláciou je snaha o celkovo menej ostré znenie (tamtiež).

1.2.2 Lexikálne aspekty ženskej reči

Spoločenské očakávania na reč žien upravujú aj oblasť slovnej zásoby. Aj keď kvôli odlišnému politickému a spoločensko-kultúrnemu vývoju nie je prítomný taký zreteľný rozdiel v používaní slov výlučných pre jedno alebo druhé pohlavie ako napríklad v japončine, v čínštine sú stále prítomné výrazy spájané viac so ženami ako mužmi.

Napríklad v obecnej čínštine existuje pre odkazovanie na vlastnú osobu výraz *renjia* 人家, používaný v prvej osobe výlučne ženami. Na rozdiel od neutrálneho *wo* 我, ktoré nemá rodové konotácie a je teda možné ho používať ľubovoľne, použitie výrazu *renjia* 人家 mužmi pri sebareferencii je, ak vylúčime prípadnú imitáciu ženskej reči, považované za *niangniangqiang* 娘娘腔, čiže „zženštilé“ a ako také predmetom korekcie alebo výsmechu. To následne pôsobí ako účinný prostriedok na zachovanie jasnej deliacej čiary v prejave mužov a žien (pozri Chao 1995, cit. v Chan 1997).

Takým je aj používanie koncovkej vetnej partikuly *ma* 嘛, typickej pre štýl *sajiao*, ktorou ženy zjemňujú svoju, inak možno fádnu, emocionálne vyprázdnenú, výpoveď. V tomto chápaní sa sem dajú zaradiť aj obyčajne neutrálne výrazy ako *taoyan* 讨厌 alebo ďalšie koncové vetné partikuly ako *ya* 呀, *la* 啦 alebo *ne* 呢, ktoré v prípade nadužívania často evokujú zženštilosť referenta (pozri Shih 1984, cit. v Chan 1997).

Všeobecne tiež platí, že isté výrazy sú v spoločnosti pre niektoré skupiny tabuizované. Patria medzi ne napríklad slová týkajúce sa intímnych či inak citlivých oblastí života alebo nadávky. Ich používanie by mohlo vyvolávať pochybnosti o slušnosti a sebaovládaní podávateľa, preto je tendencia nahrádzať ich slabšími, menej expresívnymi výrazmi, akým je napríklad zvolanie *aiya* 哎呀 alebo *wode ma ya* 我的妈呀, vyjadrujúce prekvapenie alebo nevôľu. Takéto výrazy sú častejšie používané ženami než mužmi (pozri Shih 1984, cit. v Chan 1997).

1.2.3 Syntaktické aspekty ženskej reči

V syntaktických štruktúrach sa rozdiely medzi mužmi a ženami prejavujú napríklad v **reduplikácii**, ktorá síce nie je priradovaná výlučne ani jednému pohlaviu, oveľa častejšie je však používaná ženami. Prejavuje sa v opise danej udalosti alebo príbehu v ústnej i písomnej podobe. Reduplikácia, čiže opakovanie slov, sa týka slovíes, prídavných a podstatných mien, adverbíí či mierových slov:

一个男人在採梨子/採, 採, 採/

Yi ge nanren zai cai lizi /cai, cai, cai/

„Jeden chlap zbieral hrušky. Zbieral a zbieral a zbieral...“

(prevzaté z Christensen 1994, cit. v Chan 1997)

Hovorca opisuje činnosť zbierania hrušiek najjednoduchším spôsobom - opakováním slovesa *cai* 採 („zbierať“). Prostredníctvom reduplikácie ako syntaktického prostriedku tu podavateľ posilňuje pozornosť poslucháča, pretože ťažisko vety spočíva na opakovanom slove. Reduplikácia môže navodzovať aj dojem nerozhodnosti, váhania, a teda aj slušnejšieho vyznenia výpovede. V neposlednom rade sa zasadzuje aj o živšie vykreslenie opisu, keďže v tomto prípade sa reduplikáciou môže nahrádzať explicitné vyjadrenie dlhšieho časového trvania celej činnosti alebo postoj aktéra. Používanie reduplikácie sa preto zvykne považovať za nástroj pozitívnej zdvorilostnej stratégie (pozri Zhan 1992: 24, cit. v Chan 1997).

1.2.4 Pragmatické aspekty ženskej reči

Pôvod pragmatických aspektov ženskej reči možno takisto odpozorovať zo socio-kultúrneho hľadiska. Ako bolo načrtnuté vyššie, spoločenské očakávania, podľa ktorých by žena mala ideálne plniť úlohu vzornej nevesty a manželky, vytvára na ženy tlak aj v súvislosti s ich rečovým prejavom. Na základe čoho, sa žena prirodzene vzdáva asertivity vo vyjadrovaní.

Jednu z oblastí, v ktorej možno pozorovať vyhýbavosť v ženskom prejave, predstavuje **uprednostňovanie nepriamych prosieb** pred priamymi. Príklad ilustrujúci nepriamu prosbu môže vyzeráť nasledovne:

你好，能告诉我怎么才能到校医院吗？

Ni hao, neng gaosu wo zenme cai neng dao xiaoyiyuan ma?

„Dobrý deň, mohli by ste mi povedať, ako sa dostanem do školskej nemocnice?“

(prevzaté z Dong 2008: 984)

Vyhýbavosť alebo nepriamosť prosby spočíva v tom, že dotyčný sa explicitne pýta iba na možnosť, či poslucháč môže niečo prezradiť a nie na spôsob, ako sa do školskej nemocnice dostať.

Do akej miery si ženy osvojujú vyhýbavý prejav zastúpený nepriamymi prosbami znázornila Liaoová vo výsledkoch svojej práce týkajúcej sa žiadostí v každodenných situáciách (1995; cit. v Chan 1999). Výsledky jej výskumu sú zosumarizované v nasledujúcej tabuľke:

Preferovaný spôsob žiadosti		
	Nepriama žiadosť	Priama žiadosť
Ženy	63,64%	36,36%
Muži	37,25%	62,75 %

(zdroj: Liao Chao-chih 1995: 116; cit. v Chan 1999)

Z tabuľky je zrejmé, že ženy uprednostňovali nepriame žiadosti (v 63,64% prípadoch), čo predstavuje skoro rovnaký pomer prípadov, v ktorých muži naopak volili priame žiadosti (62,75%).

Socio-kultúrny vplyv sa premietne i v tendencii žien stavať sa skôr do role podriadenej role poslucháča, čo sa následne odráža v podiele reči mužov a žien v rozhovoroch. Zo štatistického hľadiska priemerný podiel mužskej reči v spontánných informačných dialógoch so zmiešanými účastníkmi, ktoré nie sú zamerané na zadávanie úloh a pokrývajú rôznorodé témy od osobného života až po politiku, je vyšší približne v pomere 60:40 (pozri Shen 1997: 40). Jedným z dôvodov tohto nepomeru môže byť chápanie jazyka ako nástroja na uplatnenie moci, o ktorého ovládnutie sa muži vidinou udržania dominantného postavenia v spoločnosti vedome či podvedome snažia. Ďalším môžu byť odlišné ciele a iné strategické prístupy k tomu, ako ich dosiahnuť. Keďže u mužov sa prízvukuje dôležitosť spoločenskej prestíže a pozornosti získanej aktívnou interakciou s druhými, štýl ich reči kladie dôraz na súťaživosť, pribojnosť a dominanciu. U žien sa naopak kladie dôraz na podporu, kooperáciu a rovnosť v konverzačnej interakcii. Predpokladá sa preto, že muži majú tendenciu rozprávať viac, keď cítia podporu vybudovať alebo zachovať si pozíciu v skupine, pričom ženy sú skôr opatrnejšie, aby nezaberali neúmerný podiel z konverzácie, keďže ju nevyužívajú na presadzovanie svojej pozície, prípadne sa držia v úzadí z obavy, aby neboli vnímané negatívne, že priveľa rozprávajú (pozri Tannen 1993; Coates 1996, cit. v Shen 1997: 41). Tendencia stavania sa do role poslucháča, do podriadenej role je zrejma aj z častejšieho prenechávania slova iným účastníkom konverzácie alebo pripravenia o slovo mužskými účastníkmi.

Na druhej strane však ženy vo všeobecnosti výrazne viac používajú prejavy, ktorými sprevádzajú prehovor iného účastníka v podobe rôznych foriem verbálneho i neverbálneho prisviedčania od súhlasu (napr. *a, dui, en* a pod.) až po pritakanie pohybom hlavy (jednotne označované po anglicky ako *backchannel utterances*). Dôležité je, že takýmito prejavmi nechcú vziať účastníkovi slovo, väčšinou sú iba neformálnou odozvou, ktorou dávajú najavo, že vnímajú prebiehajúcu konverzáciu alebo vyjadrujú záujem o diskutovanú tému. Spravidla nie sú vyslovované veľmi hlasno alebo s dôrazom, aby nepôsobili dojmom, že nimi pretláčajú svoje názory. Takýto prejav je oveľa menej nápadný ako skákanie do reči (pozri Shen 1997: 52).

1.2.5 Implikácie a hypotézy

Z vyššie uvedených charakteristík ženskej reči vyplýva, že ženy sa v porovnaní s mužmi pri ústnej interakcii snažia stavať do nedominantnej role, vyjadrovať sa menej asertívne alebo dokonca vágne a i prostredníctvom svojho prejavu majú tendenciu navodzovať a zachovávať nekonfliktnú atmosféru. Pomáha im pri tom už spomínaná inherentná výška hlasu, intonácia, výber lexikálnych jednotiek či diskurzívnych markerov.

Naproti tomu, charakteristika mužskej reči predstavuje opak zvláštnych rysov reči ženskej, to znamená, že muži sa pri ústnej interakcii snažia stavať do role dominantnej, vyjadrujú sa asertívnejšie a z dôvodu spoločensky im prizvukovaného dôrazu na aktivitu a na dosiahnutie svojich cieľov aj názornejšie a výrečnejšie.

Na základe týchto tvrdení je možné predpokladať, že dominancia, asertivita a aktivita sa bude prejavovať i vo frekvencii využitia diskurzívnych markerov, a to tak, že ženy ako menej asertívne budú používať menej diskurzívnych markerov a muži, snažiaci sa o vydobitie si dominantného postavenia v reči, ich budú používať viac. Obdobne si myslím, že muži, narozdiel od žien, budú používať viac tých funkcií diskurzívnych markerov, ktoré podporujú niektoré z týchto aspektov. Konkrétne, že muži, ktorých postavenie v čínskej spoločnosti je vnímané ako dominantné, budú inklinovať k používaniu diskurzívnych markerov odrážajúcich ich dominanciu a naopak, že ženy budú používať viac takých diskurzívnych markerov, ktoré budú ich výpoveď zvägňovať alebo ju robiť menej asertívnou. A nakoniec, že muži, ktorí majú tendenciu vyjadrovať sa názornejšie a výrečnejšie, budú tiež inklinovať k používaniu diskurzívnych markerov podporujúcich názornosť a zrozumiteľnosť vo vyššej miere než ženy.

2 Metodológia

S cieľom zmapovať funkcie a výskyt vybraných diskurzívnych markerov objavujúcich sa v súčasnej čínštine bol v prvej fáze práce zostavený korpus zozbieraním videonahrávok. Kľúčom pre ich selekciu bol monologický charakter prejavu, to znamená, že vybrané boli iba tie nahrávky, v ktorých podávateľ rozprával v dlhých výpovediach a bol iba minimálne prerušovaný štábom, ktorý nahrávku pripravoval (také miesta boli v hotových nahrávkach automaticky vystrihnuté). Všetky videonahrávky boli získané z internetovej stránky hudobného serveru MOGO².

Osoby v každom takomto videoblogu opisujú a vysvetľujú svoje názory na viac či menej konkrétnu tému, ktorou je väčšina vstupov uvedená. Všetci účinkujúci vo videoblogoch sú Číňania z Čínskej ľudovej republiky. Vo všetkých prípadoch ide o dospelé osoby vo vekovom rozsahu 20 až 45 rokov. Každý z vystupujúcich pôsobí ako hudobník v oblasti čínskej populárnej hudby. Zostavený korpus predstavoval súbor dát získaný od 18 mužských a 5 ženských subjektov o rozsahu 2 hodiny a 32 sekúnd, čo v prepise do čínskych znakov zodpovedá 34449 znakom.

Pre jednoduchšie spracovanie a následnú analýzu boli výpovede podávateľov vo videonahrávkach prepísané do zjednodušených čínskych znakov. V takto vzniknutom prepise boli identifikované vybrané diskurzívne markery, ktoré sú predmetom záujmu tejto práce, menovite: *dui 对* („tak“), *ranhou 然后* („potom“), *jiushi 就是* („proste“), *jiushishuo 就是说* („inými slovami“), *nage 那个* („to“), *qishi 其实* („fakticky“), *a 啊*, *en 嗯*, *ba 吧*³, *suoyi 所以* („preto“), *wojuede 我觉得* („myslím si“). Následne boli charakterizované rozličné funkcie, v akých sa tieto diskurzívne markery objavovali v zostavenom korpuse.

V druhej fáze bol potom pre účely výzkumu skúmaný materiál obmedzený na 5 mužských a 5 ženských subjektov a jeho minútáž predstavovala 1 hodinu 21 minút a 53 sekúnd, čo zodpovedalo 22807 čínskym znakom v prepise. V tejto fáze bol zisťovaný počet a miera výskytov konkrétnych markerov a ich funkcií. Taktiež bolo zisťované používanie rôznych typov funkcií v závislosti od pohlavia podávateľa.

Výsledky získané zo štatistických prepočtov boli následne analyzované a v závere práce prezentované.

---

² <http://www.mogo.com.cn>

³ Pretože *a* aj *en* sú citoslovčia a *ba* partikula, ktoré vyjadrujú široké spektrum emócií, nedá sa stanoviť ich jednotný preklad.

3 Charakteristika vybraných diskurzívnych markerov a ich funkcií

V tejto práci sa mienim venovať výlučne oblasti diskurzívnych markerov, ktoré - ako bolo zmienené v predchádzajúcej časti - môžu do istej miery vystupovať ako vhodný indikátor rozdielov medzi mužskou a ženskou čínštinou. Dá sa totižto predpokladať, že socio-kultúrne aspekty mužskej a ženskej reči sa budú prejavovať práve v oblasti diskurzívnych markerov, keďže tieto v sebe koncentrujú komplexné pragmatické významy. Predpokladá sa, že rozdiely sa budú prejavovať napríklad v otázke zvýšeného osvojenia si určitých diskurzívnych markerov jedným z pohlaví alebo ich vyššou frekvenciou užitia u jedného z pohlaví.

V nasledujúcej časti budú ako prvá fáza môjho rozboru bližšie preskúmané najskôr tieto témy:

- a) opis funkcií vybraných diskurzívnych markerov spolu s príkladmi ich využitia v ich jednotlivých funkciách;
- b) počet a miera výskytu jednotlivých diskurzívnych markerov;
- c) poloha niektorých diskurzívnych markerov v rámci výpovede.⁴

V ďalšej časti (pozri kapitolu 4) sa analýza zameria na preskúmanie:

- d) preferencie jednotlivých diskurzívnych markerov v závislosti od pohlavia užívateľa;
- e) preferencie typov funkcií diskurzívnych markerov v závislosti od pohlavia užívateľa.

---

⁴ Stanovenie polohy je odmedzené len na vybrané markery a to z toho dôvodu, že u niektorých typov diskurzívnych markerov má práve poloha vplyv na interpretáciu toho markera, u ostatných markerov poloha na interpretáciu/funkciu daného markera vplyv nemá.

3.1 *DUI 对*

Dui (doslova „byť pravdivý“) pôvodne nesie význam, ktorým sa vyjadruje správnosť alebo pravdivosť toho, čo bolo vyslovené, a slúži ako hlavný predikát vo vete, ako napríklad v nasledovnej vete:

(1) (...) 反正就是一百九十九块就对啦。

Fanzheng jiushi yibai jiushijiu kuai jiu dui la.

„V každom prípade, stojí to sto deväťdesiatdeväť dolárov.“

(prebraté z Chui Ka-wai 2002: 647)

Ritualizáciou, teda zovšednením, formou nadmerného opakovania v každodennej reči sa však *dui* vyvinulo v dodatočný diskurzívny marker pre **zaujatie postoja k faktickej pravdivosti informácie vyjadrenej iným účastníkom** (vtedy je *dui* „áno“ umiestnené na začiatok prehovoru) alebo ako marker **indikujúci pravdivosť informácie vo vlastnom prejave** (vtedy je *dui* „áno“ umiestnené na koniec prehovoru).

Opakovaním vylučovacej otázky a pozitívnej odpovede na ňu sa ritualizácia podľa Chui deje v na základe očakávania poslucháča na vylučovaciu otázku, na ktorú by mohol odpovedať *dui* (2002: 649). Výsledkom toho býva užitie markera *dui* ako **spontánneho súhlasu s obsahom prehovoru iného účastníka**, aj keď k nemu ten nebol vyzvaný. V takomto prípade býva *dui* označovaný ako „**marker odozvy/reakcie**“ (pozri Clancy 1996: 356). Markerom odozvy/reakcie jeho podávateľ nemá v úmysle narušiť cudzí prejav ani vziať druhému slovo, ale cíti potrebu reagovať bezprostredne, preto sa reakčný výraz často prekrýva s prejavom hlavného podávateľa. Chui kategorizuje *dui* aj ako „**marker obnovenia**“, kedy k prebratiu slova už dochádza, a za *dui* nasleduje úplná výpoveď účastníka (2002: 650).

Či už ako marker odozvy alebo marker obnovenia, ktoré sa používajú vo vzťahu k prejavu iného účastníka, sa *dui* hojne uplatňuje aj v monológu. V takomto kontexte nadobúda *dui* tzv. **sebamonitorovaciu funkciu** (pozri Tang 2010: 108).⁵

---

⁵ Tangová, ktorá sa vo svojej práci venovala sebamonitorovacím diskurzívnym markerom v monóloch, vysvetľuje, že vzhľadom k povahe monológového prejavu, keď slovo patrí výlučne podávateľovi, musí ten svoje slová podrobovať oveľa prísnejšiemu dohľadu, aby zabezpečil, že jeho prejav bude po formálnej i obsahovej stránke spĺňať požiadavky vyplývajúce z konkrétnej situácie. Takáto činnosť je potom dôvodom častejšieho výskytu tzv. **sebamonitorovacích diskurzívnych markerov**. Sebamonitorovacie mechanizmy

3.1.1 *Dui* ako sebauisťujúci diskurzívny marker

Ďalšou ritualizáciou vyššie spomenutého výskytu *dui* v úplnej výpovedi samostatného podávateľa došlo k vytvoreniu inej pragmatickej funkcie týkajúcej sa informácie, ktorá ešte len má byť vyjadrená. Keď sa podávateľ dostane do situácie, že váha, alebo má ťažkosti vybaviť si správne slová, má problém niečo sformulovať alebo stratí sled myšlienok, spravidla sa na chvíľu odmlčí a v okamihu, keď príde na správny výraz, obvykle použije pragmatický marker, a až potom pokračuje vo svojom predchádzajúcom neúplnom prejave. Použitie diskurzívneho mechanizmu naznačuje, že podávateľ si je istý vhodnosťou informácií, ktoré sa chystá vysloviť alebo že príprava nasledujúceho prehovoru je u konca a podávateľ začína realizovať svoju výpoveď. *Dui* v tejto funkcii slúži na **sebauistenie**⁶ a jeho použitím podávateľ sleduje cieľ zosúladiť svoj pôvodný zámer s vnútornou rečou alebo s myšlienkou, ktorá je ešte v procese tvorby pred tým, než je verbálne uskutočnená (pozri Tang 2010: 112). Inými slovami, informácia, ktorá má nasledovať, predstavuje tú správnu, vhodnú na vyjadrenie. *Dui* sa v tomto prípade umiestňuje na začiatok alebo vprostred výpovede.

(2) 十来年了我们, 一开始其实我们, 也是比较, 啊对也是比较, 模仿的痕迹
吧 (...)

*Shi lai nian le women, yi kaishi qishi women, ye shi bijiao, a dui ye shi bijiao,
mofang de henji ba (...)*

„Fungujeme už asi desať rokov. V začiatkoch sme boli pomerne... **hej**, bolo u nás počuť stopy napodobňovania (iných) (...)“

(zdroj: Swamp⁷)

Podávateľ sa pri predstavovaní svojej skupiny tematicky vracia do minulosti. Pri opise jej začiatkov je z použitia slova *bijiao* 比较 („pomerne“), ktoré zo sémantického

---

definuje ako manifestácie podávateľovej aktívnej sebakontrolnej činnosti, ktoré prezrádzajú sebadôveru v jeho slovách (pozri 2010: 108).

Tangová rozdeľuje pragmatické funkcie sebamonitorovacích DM (radí medzi ne okrem *dui* aj *hao* 好, *n* 嗯 a *heh*) na sebauisťujúce markery, sebatpotvrdzujúce markery a markery úplnosti (ktoré ďalej delí na markery ukončenia prehovoru a markery ukončenia časti prehovoru v závislosti od ich pozície vo výpovedi; pozri 2010: 109).

⁶ Chui túto funkciu paradoxne nazýva sebatpotvrdzovacím markerom (2002: 654).

⁷ Na označenie zdroja príkladových viet je použitý pracovný názov, ktorý sa zhoduje s menom alebo názvom interpreta, z prejavu ktorého bol príklad vybraný. Všetky takéto príklady pochádzajú z dát autora práce.

hľadiska relativizuje následnú výpoveď, zrejme, že sa podávateľ snaží podať citlivú informáciu, ktorá by mohla byť vnímaná napríklad ako ohrozenie tváre (viď nižšie). Následná pauza i použitie citoslovca *a 啊* ako slovnej výplne naznačujú hľadanie správnych slov, ktorými by sa daná informácia mohla vyjadriť. Hľadanie použitím *dui* nie je úplne ukončené (za ním nasleduje zopakovanie časti predošlej výpovede, segmentu *ye shi bijiao 也是比较* a ďalšia pauza), označuje však posun (možné nájdenie preferovaného slova alebo formulácie) v príprave chystanej výpovede.

3.1.2 *Dui* ako sebaopotvrdzujúci marker

Bežnou súčasťou správania sa v jazykovom prejave adresáta je kladenie otázok s cieľom potvrdiť pravdivosť toho, o čom podávateľ rozpráva a čo nie je súčasťou adresátových vedomostí a poznania (pozri Chui 2002: 653). Takýmito formálnymi otázkami bývajú typicky *shi ma 是吗* („Je to tak?“) a *zhende ma 真的吗* („Naozaj?“) a odpoveď podávateľa na ne je obligátne *dui*. Ritualizáciou týchto opakovaných postupov je jav, kedy podávateľ potvrdzuje pravdivosť spontánne aj bez otázky adresáta. *Dui* tak podľa Chui nadobúda funkciu markera posilňujúceho presvedčenie podávateľa o pravdivosti vlastnej výpovede (inak nazývaného ako **markera sebaopotvrdenia**) a spravidla sa preto umiestňuje na jej koniec alebo do jeho okolia (2002: 652).

Niekedy po *dui* nasleduje zopakovanie alebo modifikovanie časti predchádzajúcej výpovede. Tangová dodáva, že spontánne posudzovanie vlastného prejavu môže prispieť k záujmu podávateľa zachovať si tvár a byť obdivovaný a uznávaný (2010: 108). Preto použitie markera *dui* posilňuje výpoveď podávateľa, napríklad po tom, čo v nej prejavil známky neistoty a potrebuje si získať naspäť poslucháčovu dôveru, stále s úmyslom udržať si pozitívny obraz o svojej osobe.

(3) 磨合了一年多吧，然后这次，演出，，我觉得，还~作为第一次来说还可以吧，对因为毕竟一年没演出了(...)

Mohe le yi nian duo ba, ranhou zhei ci, yanchu, wo juede, hai, zuowei di yi ci lai shuo, hai keyi ba, dui, yinwei bijing yi nian mei yanchu le (...)

„Zabehával som sa vyše jedného roka, a toto, vystúpenie... myslím, že cel- na to, že to bolo prvýkrát, to celkom ušlo, **hej**, lebo veď som vyše roka nevystupoval (...)

(zdroj: GAR)

Podávateľ, zastávajúci úlohu nového hráča na basový gitaru v skupine, rozpráva o svojej koncertnej premiére. Vo výpovedi, ktorá predchádza príkladu, opisuje svoju nervozitu a jej rozplynutie po vystúpení na javisko a hodnotí výkon zvyšku skupiny ako celkom dobrý. V diskurze sa potom presúva k hodnoteniu vlastného výkonu (viď príklad). Najskôr je spomenutý objektívny faktor, ktorý podávateľ berie do úvahy pri sebahodnotení (t.j. že sa dlhú dobu pripravoval), po ňom je prejav rozkúskovaný viacerými prestávkami, markermi so zmierňujúcim, a teda čiastočne zdvorilostným charakterom (*wo juede 我觉得, myslím si; a ba 吧*) a štylistickou zmenou (podávateľ po *wo juede 我觉得* najskôr vysloví *hai 还* „ešte“, s pôvodným zámerom priamo podať hodnotenie v podobe *hai keyi ba 还可以吧* „celkom to ušlo“, ale svoju výpoveď zmení, resp. do nej včlení poznámku „na to, že to bolo prvýkrát“). Po konečnom vyslovení sebahodnotenia je po krátkej pauze použité *dui* na potvrdenie legitimacy takéhoto hodnotenia, a na dôvažok podávateľ rýchlo pridáva argument, ktorý túto legitimitu ďalej posilňuje.

3.1.3 *Dui* ako marker ukončenia prehovoru

Počas rozprávania podávateľ nielen kontroluje správnosť obsahu výpovede, ale berie do úvahy aj mieru úplnosti svojho prehovoru. Tú označujú markery ukončenia prehovoru. Podávateľ ich použitím dáva najavo svoje presvedčenie, že aktuálny prehovor je dokončený, a sekundárne tak dáva signál, že slova sa môže ujať iný účastník. Za markermi už nenasleduje ďalšia výpoveď, resp. priestor po markeroch je vyplnený tichom, čo len potvrdzuje podávateľovo odhodlanie nepokračovať v uzavretom prehovore. Okrem markerov *n* a *hao*, ktoré pre túto funkciu klasifikovala Tangová (2010), bolo v tej funkcii v skúmaných dátach objavené aj *dui*, ako dosvedčuje nasledovný príklad.

(4) 所以我，我觉得你既然谁都无法穷尽这个系统里面的，所有东西的话那，还是有可能，你又，又做出一个别的东西别人没做过的。对，就是这样。就是其实我们想的就是，寻寻找这个东西呗，对。

Suoyi wo, wo juede ni jiran shei dou wufa qionjing zheige xitong limian de suoyou dongxi de hua na, haishi you keneng, ni you, you zuochu yi ge bie de dongxi bieren mei zuoguo de. Dui, jiushi zheyang. Jiushi qishi women xiang de jiushi, xunxunzhao zheige dongxi bei, dui.

„Preto si myslím, že ty- keďže nie je v silách nikoho obsiahnuť/vyčerpať všetky veci v tomto systéme, tak , stále je možné, ale urobíš niečo iné, čo nikto iný neurobil. Hej, presne tak. Tak o to nám ide, hľadať takéto veci... **no.**“

(zdroj: Soviet pop)

Podávateľ vyjadruje svoj názor na predchádzajúci diskurz tematicky sa týkajúci prehnaných ambícií (mimo príklad). V uvedenom príklade potom predstavuje motiváciu a cieľ spoločného hudobného zoskupenia. Spontánnosť prejavu dokazuje fakt, že podávateľ najprv predstavuje cieľ (vytvoriť niečo jedinečné, čo nikto iný neurobil), následne použije *dui* a výraz „presne tak“ v sebatvrdzujúcej funkcii, a až nakoniec sa k predstavenému cieľu prihlási (vyhlásením, že skupine ide vlastne o hľadanie takýchto vecí). Po tejto výpovedi nastane dlhšia pauza, ktorá je zakončená ďalším *dui*, tentokrát ale hlásajúcim, že podávateľ už nemá čo viac dodať. To, že je prehovor u konca okrem *dui* dosvedčuje aj odvrátenie zraku podávateľa pri jeho vyslovovaní a rovnako je *dui* v tejto funkcii dešifrované druhým spovedaným účastníkom rozhovoru, ktorý sa následne ujme slova.

Za odnož markerov ukončenia prehovoru možno považovať markery ukončenia časti prehovoru. Predpokladom ich existencie je jednak fakt, že rozprávať bez prestávok je z hľadiska telesných i duševných predispozícií pre ľudí neprirodzené, ako aj fakt, že prestávky potrebujú aj poslucháči, v ktorých by mohli spracovať informácie pri počúvaní rozsiahlejšieho prejavu. Preto sa kvôli plynulosti prehovoru rozdeľuje prejav do menších podsekcí, ktoré sú rôzne veľké. V závislosti od podávateľovho uváženia nimi môžu byť vety alebo čiastkové témy. Rozdeľovanie na menšie časti sa uskutočňuje práve pomocou markerov ukončenia časti prehovoru a ich použitím sa podávateľ posúva k ďalšej téme. Zvykne im predchádzať pauza. Podľa klasifikácie Tangovej (2010) sem patrí iba marker *hao*. V skúmaných dátach nebol nájdený žiadny prípad výskytu *dui* v tejto funkcii.

3.2 RANHOU 然后

Spojka *ranhou* 然后 („potom“), ktorá má pôvodne význam signalizovania časovej následnosti viet, prešla gramatikalizáciou a v bežnej reči sa užíva i ako diskurzívny marker.⁸

V konvenčnom použití *ranhou* označuje časový vzťah medzi udalosťami alebo témami, ktoré spája. Často sa vyskytuje v prehovoroch naratívneho charakteru, keďže takýto typ spravidla pozostáva z udalostí usporiadaných v poradí, t.j. keď východiskový čas nejakej udalosti predchádza východiskovému času inej udalosti (Su 1998, cit. v Shen 2009: 22). *Ranhou* toto poradie označuje v čase vďaka jeho významu „a potom“ a „po tom“.

(5) 我们 12 月, 我们会做一个小型的周末巡演, 可能去几个其他的几个城市, 然后, 演完以后我们, 积蓄一些新歌, 然后, 排练排练。

Women shier yue, women hui zuo yi ge xiaoxing de zhoumo xunyan, keneng qu ji ge qita de ji ge chengshi, ranhou, yanwan yihou women jixu yixie xin ge, ranhou, pailian pailian.

„Na december pripravujeme jedno malé víkendové turné, asi pôjdeme do niekoľkých ďalších miest, **potom** po koncertovaní nahromadíme nové pesničky, **a potom** budeme nacvičovať a nacvičovať.“

(zdroj: GAR)

Podávateľ líči plány skupiny v najbližšej budúcnosti. Plán do budúcnosti vo všeobecnosti obsahuje jednotky istým spôsobom zoradené podľa časovej osi. V tomto príklade sa dajú rozdeliť na tri časti: koncertná šnúra, hromadenie nových piesní a ich skúšanie. Medzi každou z troch častí je zjavná časová kauzalita vyjadrená prostredníctvom *ranhou*, t.j. nové piesne sa začnú skladať až po skončení koncertovania (časová kauzalita je posilnená o doplnené spresnenie *yanwan yihou* 演完以后 „po skončení koncertovania“) a nacvičovať ich budú až nakoniec.

⁸ Gramatikalizáciou sa pritom rozumie proces, v ktorom lexikálne jednotky a konštrukcie v určitých jazykových kontextoch nadobúdajú gramatické funkcie a aj už raz gramatikalizované ďalej rozširujú svoje gramatické funkcie (Hopper & Traugott 1993: 15 cit. v Shen 2009: 6-7). V procese gramatikalizácie okrem fonetickej redukcie dochádza aj k funkčným zmenám- k posunu až k strate sémantického obsahu slov (Hopper & Traugott 1993: 87 cit. v Shen 2009: 7).

Diskurzívna funkcia *ranhou* však pokrýva hneď niekoľko oblastí mimo časového užitia. Huang a Wang uvádzajú tieto použitia: (1) vymenovávanie; (2) výsledok/následok; (3) postupnosť tém; (4) výplň; (5) aditívne použitie; (6) marker obnovenia (anglicky ako resumptive opener); (pozri 2006: 1008).

3.2.1 *Ranhou* ako marker kauzálneho vzťahu (výsledok/následok)

Podľa Shen slúži *ranhou* ako marker, ktorý vyjadruje dôsledok deja z predchádzajúceho výroku, t.j. znázorňuje súvislosť príčina-následok medzi dvoma susediacimi vetami, z ktorých jedna predstavuje vetu „príčinnú“ a druhá vetu „výsledkovú“ (2009: 22-3, 44).⁹

(6) 当时做乐队不能很好地维持生活, 然后每个人都需要去, 去挣钱去继续自己的生活。

Dangshi zuo yuedui bu neng hen hao de weichi shenguo, ranhou mei ge ren dou xuyao qu, qu zhengqian qu jixu ziji de shenghuo.

„V tej dobe sme sa vystupovaním v kapele nevedeli uživiť, preto každý potreboval ísť zarábať a venovať sa vlastným veciam.“

(zdroj: Qiutian de chongzi)

Podávateľ vysvetľuje dôvod niekoľkoročnej prestávky v profesionálnej hudobnej kariére. Tým bol fakt, že si skupina ako celok nedokázala vystupovaním na seba zarobiť. Druhá časť príkladu, v ktorej opisuje, že každý z členov zoskupenia odišiel pracovať, predstavuje následok dôvodu vyjadreného v prvej časti a je s ňou spojený pomocou *ranhou*.

3.2.2 *Ranhou* ako vymenovací marker, marker aditívneho použitia a postupnosti tém

V literatúre sa spomína použitie *ranhou* vo vymenovávaní, aditívnom použití a ako markera postupnosti tém ako tri samostatné funkcie (Huang a Wang 2006: 1008).

---

⁹ Liu sa nazdáva, že sa jedná o rovnakú funkciu akou je postupnosť tém (2009: 361).

Su tvrdí, že použitie *ranhou* vo **funkcii vymenováacej** je nečasového charakteru v zmysle, že výpočet, resp. poradie, v ktorom sú jednotky radené, je založené na logickej hierarchii a nie časovom poriadku (1998, cit. v Huang; Wang 2006: 995).

(7) 第一张唱片《万物生》其实当时的我想到的更多的是唉人们可不可以在很喧闹很嘈杂的生活里能够有一片很安静很宁静的一片心田呐，心里面能够得到一些安慰，然后那可不可以用运用一些呃人和自然和宗教的关系。

Diyi zhang changpian Wanwusheng qishi dangshi de wo xiangdao de geng duo de shi ai renmen ke bu keyi zai hen xuannao hen caoza de shenghuoli nenggou you yi pian hen anjing hen ningjing de yi pian xintian na, xinlimian nenggou dedao yi xie anwei, ranhou na ke bu keyi yong yunyong yi xie e ren he ziran he zongjiao de guanxi.

„V čase prvého albumu *Wanwusheng* som si často pomyslela: „Vedia si ľudia v hlučnom a ukričanom živote vôbec nájsť kúsok pokoja v srdci, sú schopní nájsť útechu a či vedia nejako zužitkovať vzájomné pôsobenie človeka, prírody a viery?“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ rozpráva o svojej hudobnej tvorbe a pri tom pomenováva rečnícku otázku skladajúcu sa z troch podotázok. *Ranhou* tu značí prechod k poslednej z nich (či ľudia dokážu zužitkovať vzťah človek, príroda, viera), ktorej dekódovanie je odkázané na predchádzajúci kontext (uvedenie toho, na čo všetko podávateľ často pomyslel) predstavujúci diskurz. *Ranhou* stráca význam časovej spojky a v reťazci myšlienok alebo dejov označuje iba ďalšiu jednu z nich.

Ranhou v **aditívnej funkcii** sa síce používa pri spájaní za sebou idúcich myšlienok, no ich spájaním sa nevyjadruje prísna následnosť, ale ako vyplýva z názvu, pridáva sa nová informácia, ktorú podávateľ vyslovuje v súvislosti s aktuálnym diskurzom. Každá z viet uvedená *ranhou* zdieľa spoločné východisko v podobe širšieho diskurzného rámca. Účelom jeho použitia je radiť k sebe nadväzujúce myšlienky pospájané v diskurznom čase, t.j. v poradí, v akom podávateľ prezentuje svoju výpoveď v diskurze (Wang 1998b: 387-91; cit v Huang; Wang 2006: 1005). Inak povedané, zvýrazniť vzťah medzi za sebou nasledujúcimi vetami a tak zabezpečiť koherenciu prejavu, keďže vety ostávajú včlenené

pod rovnakú tému. Hromadením nových informácií na staré tu *ranhou* predstavuje iba veľmi voľné, sémanticky oslabené uplatnenie následnosti, ku ktorej počiatocne odkazovalo (Huang; Wang 2006: 1005). Častým prípadom bol prejav rozkúskovaný do kratších, jednoduchých viet (nie nutne holých) pospájaných cez *ranhou*.

(8) 他就穿的那一双袜子走来走去走来走去，就是，不穿鞋，然后在外面，我在里面录音，他外面一直跳舞，啊一直在跟着节奏跳舞，然后我录一遍他跳一遍然后我就觉得我唱得还没他跳得累。

Ta jiu chuan de nei yi shuang wazi zoulai zouqu zoulai zouqu, jiushi, bu chuan xie, ranhou zai waimian, wo zai limian luyin, ta waimian yizhi tiaowu, a yizhi zai genzhe jiezou tiaowu, ranhou wo lu yi bian ta tiao yi bian ranhou wo jiu juede wo changde hai mei ta tiaode lei.

„Mal na sebe tie ponožky a pobehoval v nich hore-dolu, bez topánok a on vonku, ja som nahrávala vo vnútri, on vonku vkuse tancoval, vkuse tancoval podľa rytmu. A ja som nahrávala a on tancoval, myslím, že ho to unavilo viac ako mňa spievanie.“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ na uvedenom príklade líči zanietený postoj producenta k vzájomnej spolupráci. Rekonštrukcia príhody, ktorá tento postoj ilustruje, je dopĺňovaná ďalšími informáciami, označenými prvými dvoma použitiami *ranhou*. V treťom prípade sa nejedná o *ranhou* vyjadrujúce aditívnu funkciu, ale o marker výsledku.

Su uvádza, že ako **marker postupnosti tém** sa *ranhou* vkladá medzi jednotlivé diskurzívne jednotky alebo na začiatok prejavu účastníka pri striedaní v hovore, pričom celý konverzačný rámec by sa dal pripodobniť k zoznamu, a obsah jednotlivých diskurzívnych jednotiek predstavuje na sebe nezávislé prvky z tohto zoznamu (1998, cit. v Huang; Wang 2006: 995). Shen poznamenáva, že *ranhou* sa objavuje, keď dôjde k zmene podávateľovej myšlienky v procese rozprávania (1994, cit. v Shen 2009: 16). Funguje tak ako otvorený signál ukončenia aktuálnej témy a začiatku novej.

Dalo by sa zhrnúť, že rozdiel oproti použitiu *ranhou* v aditívnej funkcii spočíva v tom, že v tomto prípade *ranhou* **posúva diskurz otváraním novej témy** (a starú tým pádom uzatvára).

Liu sa nazdáva, že sa jedná o rovnakú funkciu akou je vymenovávanie. Príklady z mojich dát pre obe použitia ale dokazujú, že sa skutočne jedná o markery s dvoma odlišnými funkciami (2009: 361).

(9) 然后另外呢，嗯，让我们觉得最厉害的一个歌词呢，其实是后来在我们录音的时候杨帆自己写的那一段说唱的歌词。

Ranhou lingwai ne, m, rang women juede zui lihai de yi ge geci ne, qishi shi hou lai zai women luyin de shihou Yang Fan ziji xie de nei yi duan shuochang de geci.

A: „A inak, hm, najsuprovejší text je podľa nás, vlastne tá rapová pasáž, ktorú zložil Yang Fan po nahrávaní.“

(zdroj: Bianli shangdian)

Podávateľ tu rozpráva o texte piesne, ktorý v rámci celej skupiny považujú za najvydarenejší. Kým v časti pred *ranhou* opisoval blízke vzťahy a ich vývoj medzi skupinami a ďalšími známymi, *ranhou* túto tému uzatvára a predstavuje novú myšlienku, ktorá už vzájomnú interakciu nepribližuje.

3.2.3 *Ranhou* vo funkcii výplne

V použití vo funkcii výplne slúži *ranhou* na získanie času nutného pre naplánovanie ďalšieho postupu v diskurze. Niekedy sa označuje i ako **marker pauzy** (Liu 1998: 84; Lin 2000, cit.v Shen 2009). Podľa Liu sa tak ale deje iba v prípadoch, kedy je vyslovený s prozodickým predĺžením a nasleduje za ním zjavná pauza (kvôli čomu môže označovať aj rôzne typy váhania). *Ranhou* ale nepochybne vystupuje ako marker výplne aj bez nutnosti byť vyslovené s predĺžením, ako dosvedčuje nasledovný príklad.

(10) A: 新歌里面其实我特别喜欢我最近写的一首歌，叫《冤家》。然后... 那个... 其实也是去年写的。

Xin`ge limian qishi wo tebie xihuan wo zuijin xie de yi shou ge, jiao yuanjia. Ranhou... neige... qishi ye shi qunian xie de.

A: Z nových pesničiek mám v skutočnosti najradšej tú, čo som napísal naposledy, ktorá sa volá *Yuanjia*. A... tá...bola fakticky tiež napísaná minulý rok.

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ rozpráva o tom, že jeho poslucháči majú najradšej nové pesničky a tak ich hráva na koncertoch dlho pred tým, ako ich nahrá v štúdiu. Po predstavení názvu obľúbenej piesne sa podávateľ ocitá v situácii, kedy je zjavné isté narušenie plynulosti jeho prejavu. To, že sa v tomto prípade jedná o slovnú výplň na začiatku novej vety umocňuje jednak prítomnosť *nage* 那个 („to“), ktoré je použité za rovnakým účelom (pozri charakteristiku) a potom pauza pred, a tiež výrazná pauza za samotným *ranhou*. Pauza dokonca aj za *nage* zvyrazňuje potrebu premyslenia si alebo nájdenia vhodných slov, ktorými by podávateľ vyjadril nadchádzajúcu myšlienku.

3.2.4 *Ranhou* ako marker obnovy

Ranhou ako marker obnovenia témy (anglicky *resumptive opener*) nevytvára vzťah medzi vetami založený na priamej následnosti, ale vracia sa k, resp. pokračuje v starej téme, od ktorej sa odbočilo. Tak ako prehovor napreduje, dochádza k jeho obohacovaniu rozvíjaním aktuálnych a pridávaním nových tém, častokrát bez dostatočného priestoru alebo času, ktorý by, či už podávateľovi alebo poslucháčovi, poskytoval možnosť vyčerpania niektorej z jeho predčasne ukončených častí. V dialógu je tak použitím *ranhou* adresát implicitne nasmerovaný nazad k pôvodnej téme, ktorá predchádzala diskurzu, ktorý práve prebehol (pozri Huang; Wang 2006: 1003). V prípade monológu ním podávateľ efektívne ukončí svoju odbočku a vráti sa k pôvodnej téme. V literatúre sa funkcia markera návratu uvádza iba na príkladoch dialógov, ale ako dokladá nasledovný príklad, na jeho použitie nie je nutné vystriedanie sa v prehovore.

(11) 有我，出去去，嗯，去工作单位找我妈妈，然后我就在路上，看见那个因为我们家那没有，有河有海什么的，像河边什么那种的。然后那个我就在路上看着天空(...)

Ranhou wo jiu zai lushang, kanjian neige yinwei women jia na mei you, you he you hai shenme de, xiang hebian shenme de neizhongde, ranhou neige wo jiu zai lushang kanzhe tiankong (...)

„Niekedý som šla, e, šla pohľadať mamu k nej do roboty, a cestou som videla takú-, pretože u nás doma nemáme, niečo ako rieku či more, (nevyzerá to u nás) ako pri rieke. Cestou som sa **teda** dívala na oblohu (...)

(zdroj: Wang Shengnan)

Podávateľ rozpráva o zážitkoch z detstva. Pri rozprávaní sa však rýchlo presunie k inej téme, evidentne kvôli doplneniu kontextu (pre poslucháča uvádza veci, ktoré mu nie sú známe, konkrétne charakteristika domova situovaného ďaleko od vodných plôch, a ktorých poznanie podávateľ považuje za nutné pre správne pochopenie celého líčenia). Zvýraznením označené *ranhou* slúži na premostenie s miestom, v ktorom bola predchádzajúca téma neprirodzene prerušená. Následné *nage* je použité ako slovná výplň, dávajúca podávateľovi čas na zorientovanie sa a presné nájdenie tohto miesta.

Shen (2009) pristupuje k *ranhou* odlišne. V prvom rade na základe dát získaných z prehovorov v televíznych talk show rozlišuje vo fonologických variáciách medzi plne realizovanou výslovnosťou [ranhou] a modifikáciami vyslovovanými ako [ran'ou] a [na'ou]. Každá z nich podľa neho pokrýva odlišné funkcie. V rozdielnej výslovnosti zohráva rolu aj pohlavie podávateľa. Shen dokazuje, že ženy oproti mužom uprednostňujú použitie plnej formy *ranhou*, zatiaľ čo muži používajú častejšie obidve modifikované formy. Tým v tomto prípade potvrdzuje tézu, že ženy majú tendenciu používať také spôsoby výslovnosti, ktoré sú bližšie k štandardnej forme a vo všeobecnosti rozprávajú formálnejšie ako muži v rovnakých situáciách (Lakoff 2004; cit. v Shen 2009: 32). Plne vyslovované *ranhou* je tiež výrazne viac používané staršími osobami (v tomto prípade nad 37 rokov) než mladšími, ktoré uprednostňujú modifikáciu na'ou. Jedným z vysvetlení môže byť to, že u muža je z dôvodu jeho nadradenejšieho postavenia tolerované neformálnejšie správanie, a že v prípade žien prevláda prísne nazeranie na ich vystupovanie.

Jav, kedy odlišná výslovnosť *ranhou* indikuje aj odlišnú funkciu sa najzreteľnejšie prejavuje v prípade *ranhou* a na'ou. V plnej fonologickej forme *ranhou* sa hlavne (ale nie výlučne) používa ako slovná výplň a na pôvodné označovanie časovej následnosti (a v dialógoch aj ako prostriedok na vystriedanie v reči). Redukovaná forma na'ou sa zas dominantne vyskytuje v príčinnom a aditívnom použití a ako marker návratu. Dôvodom môže byť to, že slovná výplň (po ktorej chceme v prehovore pokračovať) ako aj zámer v

dialógu vystriedať podávateľa v hovore si vyžaduje pritiahnúť zvýšenú pozornosť poslucháča, ktorú vyvolá skôr plná, než redukovaná forma výslovnosti.

Prepočtom dochádza Shen k záveru, že najväčšiu rolu vo fonetickej realizácii *ranhou* zohráva najprv funkcia, v ktorej sa *ranhou* použije, potom pohlavie a až nakoniec vek (2009: 64).

3.3 *JIUSHI* 就是

Slovo *jiushi* („proste“) je zložené z dvoch častí: adverbia *jiu* („tak“) a spony *shi* („byt“). Adverbium *jiu* pritom pokrýva hneď niekoľko rôznorodých funkcií v rozličných kontextoch, ktoré majú dosah na interpretáciu *jiushi* v diskurzívnej funkcii. Funkcie diskurzívneho markera *jiushi* sa navyše v niektorých prípadoch prekrývajú s použitím adverbia *jiu*. Z tohto dôvodu bude ešte pred samotným opisom jednotlivých funkcií *jiushi* pozornosť venovaná textovým a pragmatickým funkciám adverbia *jiu*.

Hlavnými (ale nie jedinými) funkciami *jiu* sú spojovacia (linking) a vymedzovacia (limiting) funkcia (Liu 1993, cit. v Hsieh 2003: 183). Ako spojovací element spája *jiu* dva výroky na báze logického výsledku a objavuje sa vždy v následnej vete, t.j. logicky vyplývajúcom výroku (podľa schémy A, *jiu* B). Existujú ale námietky (Hsieh 2003: 183-4), že nie všetky vety v logicky vyplývajúcich výrokoch označené *jiu* sú priamym výsledkom viet, ktoré im predchádzali. Hsieh rozlišuje tri podskupiny použitia *jiu*: podmienkové, dôsledkové a sekvenčné/následné, vo všetkých troch sa *jiu* spravidla vyskytuje ako súčasť ustálených gramatických slovných spojení.

Vo vymedzovacej funkcii sa *jiu* používa ako empatická vetná častica, ktorá určuje následný výrok dôrazným stanovením jeho referenčného rozsahu. Interpretuje sa ako častica zvyrazňujúca vybraný článok z celkovej množiny.

Za akúsi konvergenciu spojovacej a vymedzovacej funkcie považuje Liuová identifikačné použitie *jiu*. V ňom vystupuje ako marker ztotožnenia, ktoré k predchádzajúcej mennej fráze pripájajú štruktúrovo paralelnú nominálnu frázu alebo vetu identického typu (1993, cit. v Hsieh 2003: 186).

Okrem nich môže *jiu* vystupovať aj v spojovacej funkcii na báze časovej postupnosti (kedy *jiu* vytvára vzťah medzi vyjadrením referenčného bodu v čase a nejakou udalosťou alebo stavom a naznačuje, že medzi časovým bodom a začiatkom udalosti alebo stavu je časové rozpätie minimálneho trvania, t.j. že sa udalosť/stav začne diať prakticky ihneď (Hsieh 2003: 184).

Hsieh dokladá, že *jiu* a *jiushi* slúži aj na ohlasovanie podávateľovej myšlienky, subjektívneho názoru, hodnotenia a posúdenia. Najmarkantnejším je ale jeho použitie ako slovnej výplne (2003: 189).

Podobne ako *jiu*, aj *jiushi* vystupuje ako spojka v gramatických slovných spojeniach. Jedná sa o vylučovacie spojenie (napr. *bu shi A, jiushi B* 不是A, 就是B; „ak

nie A, tak B“) a vo väzbe príпустka-následok (napr. *jiushi... ye... 就是... 也...*; „aj keby..., tak...“) (Lu 1980: 285-6, cit. v Biq 2001: 56-7).

(12) 每当孩子贪玩时, 不是训斥就是打上几巴掌.

Meidang haizi tanwan shi, bushi xunchi jiushi dashang ji bazhang.

„Vždy, keď je dieťa nezbedné, je **bud'** pokarhané **alebo** dostane pohlavok.“

(prevzaté z Biq 2001: 57)

3.3.1 Vymedzovacia funkcia *jiushi*

S *jiu* zdieľa *jiushi* vymedzovaciu funkciu. *Jiushi* sa v nej používa rovnako ako *jiu*, t.j. kladie dôraz na výlučnosť povahy alebo stavu následného člena. Pragmatickým dôsledkom tohto použitia *jiushi* je to, že je možné ho chápať aj ako element stanovujúci hornú (maximálnu) alebo dolnú (minimálnu) hranicu referenčného rámca (Biq 2001: 56). Priklonením sa k jednému z limitov (čiže vyjadrením miery) tak podávateľ signalizuje svoj kvalitatívny postoj k obsahu výpovede, napríklad pochybnosti, nespokojnosť alebo radosť či obdiv.

(13) 因为我们之前在中国演出, 没有那种感受, 就是说, 你可能台下站几百个人, 或者音乐节站几千个人, 他们全都是朋克, 他们的范儿, 他们的衣服, 都比演出的乐队还要牛逼。这就是欧洲的朋克。

Yinwei women zhiqian zai Zhongguo yanchu, mei you neizhong ganshou, jiushishuo, ni keneng taixia zhan ji bai ge ren, huoze yinyuejie zhan ji qian ge ren, tamen quan dou shi pengke, tamen de fanr, tamen de yifu, dou bi yanchu de yuedui hai yao niubi. Zhe jiushi ouzhou de pengke.

„Predtým sme vystupovali v Číne, ale nič také sme nezažili. Akože, pod pódium vám môže stáť niekoľko stoviek alebo na festivaloch niekoľko tisíc ľudí a všetko sú to pankáči. Ich štýl, ich oblečenie je ešte hustejšie než tých na pódium. **Tak toto** je európsky punk.“

(zdroj: Gumbleed)

Podávateľ ako člen hudobnej skupiny v časti predchádzajúcej uvedenému príkladu opisuje zážitky a dojmy z vystupovania vo Fínsku a Nemecku. Vo vyššie uvedenej pasáži ich opisuje na základe porovnania s podmienkami v Číne prostredníctvom negatívneho

príkladu, keď podávateľ líči veci, ktoré v Číne nezažili. Implicitne teda predstavujú atribúty, ktoré sú na základe podávateľovej skúsenosti spájané s odlišným postavením a vnímaním špecifického hudobného žánru, akým je punk a predovšetkým jeho kultúrneho zázemia v Číne a v Európe. To sa okrem vyššieho počtu návštevníkov koncertov prejavuje aj na ich vzhľade a oblečení, ktorým otvorene demonštrujú svoju hudobnú alebo spoločenskú príslušnosť. Táto demonštrácia je otvorená až do takej miery, že predčí aj vystupujúcich, u ktorých sa demonštrácia tohto typu (v podobe audio-vizuálneho predstavenia) očakáva v prvom rade. V závere príkladu je vyslovené označenie „európsky punk“, ktorý v podávateľovom ponímaní zahŕňa práve tieto fenomény. Zároveň si je možné všimnúť gradáciu v podávateľovom líčení, konkrétne posun k stovkám návštevníkom a ďalej k tisícom a vizáž vyzývajúcejšia než sa očakáva. Tieto prvky odrážajú kvality, ktorými sa príslušná oblasť v Číne nevyznačuje, preto je možné ich považovať za horný limit vo vyjadrení miery a poslednú vetu chápať v zmysle „až takýto je európsky punk“.

3.3.2 Vysvetľovacia funkcia *jiushi*

V mnohých prípadoch sa *jiushi* tiež vyskytuje ako vysvetľujúci diskurzívny marker vo výraze, ktorý spája dve vety, pričom tá následná predstavuje vysvetlenie či bližšie objasnenie toho, čo jej predchádzalo (Biq 2001: 60). Vysvetlenie si zachováva vždy smer od všeobecnejšieho, prípadne poslucháčovi nie nutne známeho ku konkrétnejšiemu, ktorým predchádzajúcu výpoveď rozvíja.

(14) 然后 06 年冬天回了趟北京, **就是**当时是想回北京收拾我还留一些东西在这边, 我想收拾, 打包就寄到拉萨去, 我想在那边生活。

Ranhou lingliu nian dongtian hui le tang Beijing, jiushi dangshi shi xiang hui Beijing shoushi wo hai liu yixie dongxi zai zheibian, wo xiang shoushi, dabao jiu jidao Lasa qu, wo xiang zai neibian shenghuo.

„Potom som sa v zime v roku 2006 vrátila na chvíľu do Pekingu. V tej dobe som sa **totiž** chcela vrátiť do Pekingu pretrieť si ešte veci, ktoré som tam nechala. Pretrieť ich, pobaliť a poslať do Lhasy, kde som chcela žiť.“

(zdroj: Wu Zhuoling)

Podávateľ rozpráva o období svojho života, kedy sa nevenoval hudbe ale cestovaniu. Spomína na krátku prestávku v cestovaní, počas ktorej sa vrátil do Peking. Samotná zmienka o návrate do Peking bez kontextu pôsobí v rozprávaní o cestách ako odbočka od témy, umocnená aj následnou krátkou pauzou. Aby podávateľ dodal opodstatnenie tejto odbočke vo svojom rozprávaní, po krátkej pauze nasleduje vysvetlenie, čo ho k tomu viedlo, resp. vylíčené skutočnosti, ktorá bola motívom návratu, a ktorej odhalenie poslucháčovi zachováva koherenciu vo vlastnej výpovedi. *Jiushi* tu signalizuje, že bude nasledovať vysvetľujúca pasáž vzťahujúca sa k predchádzajúcej vete.

3.3.3 Reformulačná funkcia *jiushi*

Veľmi podobnou, hoci odlišnou je funkcia *jiushi* ako diskurzívneho markera, ktorý uvádza reformuláciu predchádzajúcej výpovede. Chen (2006: 10) aj Biq (2001: 60) považujú vysvetľujúcu a reformulačnú funkciu *jiushi* za jednu a tú istú. Domnievam sa, že tomu tak nie je. Pri reformulačnom použití *jiushi* dochádza k opisaniu obsahu prvej výpovede alebo časti vety inými slovami tak, aby bola výpoveď pre poslucháča zrozumiteľnejšia, alebo aby presnejšie vystihovala zámer podávateľa. Nepochádza ale k rozvinutiu témy v predošlej časti vety. *Jiushi* v reformulačnej funkcii sa často vyskytuje na konci výpovede pri vyslovovaní úsudkov alebo záverov.

(15) 到后面跟别的朋友一起合作，包括跟上海那个苏永一起做了那个，我们做了一个 A-Z 组合，就是，也是一种很好的一种尝试，因为我可以通过他的一种编曲的方式，和他的一种想法，来发现，一个更大的一个空间，**就是**对我自己是一种拓宽。

Dao houmian gen bie de pengyou yiqi hezuo, baokuo gen Shanghai neige Su Yong yiqi zuo le neige, women zuo le yi ge A-Z zuhe, jiushi, ye shi yi zhong hen hao de yi zhong changshi, yinwei wo keyi tongguo ta de yi zhong bianqu de fangshi, he ta de yi zhong xiangfa, lai faxian, yi ge geng da de yi ge kongjian, jiushi dui wo ziji shi yi zhong tuokuan.

„Neskôr som spolupracovala s ďalšími priateľmi, napríklad so Su Yong zo Šanghaja sme spolu boli v skupine A-Z. Ako, tiež to bola dobrá jedna dobrá

skúsenosť, pretože som vďaka jeho spôsobu skladania piesní a vďaka jeho spôsobu myslenia objavila hlbší rozmer, že som si rozšírila obzory.“

(zdroj: Wu Zhuoling)

Podávateľ rozpráva o angažovaní sa v hudobných projektoch mimo svojho hlavného pôsobenia. Dôležitým je jeho hodnotenie v druhej časti výpovede, ktoré okrem toho, že je pozitívne, konkrétne opisuje aj to, čo ho robí pozitívnym - teda že podávateľ vďaka nemu objavil hlbší rozmer. Vzápätí pomocou *jiushi* preformuluje najdôležitejšiu časť svojej výpovede (čo za dobrú skúsenosť jej vlastne spolupráca s inými dala), ale nedodá žiadnu novú informáciu a jej obsah a odkaz zostáva nezmenený. Prvé *jiushi*, ktoré sa vyskytuje v uvedenom príklade, plní funkciu slovnej výplne (pozri nižšie).

3.3.4 *Jiushi* ako slovná výplň

Jiushi vo funkcii slovnej výplne predstavuje textový prostriedok s vyprázdneným významom, ktorého účelom je natiahnúť priestor vo výpovedi, čo podávateľovi poskytuje čas na premyslenie si ďalšieho pokračovania vo výpovedi. *Jiushi* ako slovná výplň býva často ohraničené pauzou, nie je to však pravidlom. V zásade platí, že bez jeho vynechania bude mať veta rovnaký význam a bude dávať rovnako zmysel.

V konverzácii môže *jiushi* popri slovnej výplni paralelne zastávať aj funkciu udržania si slova, čiže ako prostriedok, ktorým podávateľ bráni svojmu prestriedaniu v reči inými účastníkmi (Biq 2001: 61). *Jiushi* môže túto sekundárnu funkciu zastávať hlavne v prípadoch častého rozdelenie výpovede prestávkami.

(16) 我想说就是公司，就所有的人，都很善良。就是，很真诚。很，很好，就是，然后那个，你跟他们在一起做事儿也挺开心的。虽然刚签不久，就是，大家相互，嗯，还没有认识得那么透彻，但是，嗯，我相信，呃，未来会更好的。

Wo xiang shuo jiushi gongsi, jiu suoyou de ren, dou hen shanliang. **Jiushi**, hen zhencheng. Hen, hen hao, **jiushi**, ranhou neige, ni gen tamen zai yiqi zuo shir ye ting kaixin de. Suiran gang qian bu jiu, **jiushi**, dajia xianghu, e, hai mei you renshi de name touche, danshi, mm wo xiangxin, e weilai hui geng hao de.

„Chcela by som povedať, že spoločnosť, že všetci jej ľudia sú veľmi láskaví. Sú, veľmi úprimní. Sú veľmi, veľmi fajn, ako, a oné, je radosť s nimi spolupracovať. Hoci som s nimi kontrakt podpísala iba nedávno, nó, všetci si vzájomne, hm, ešte sa nepoznáme tak dobre, ale, mm, verím, že, é, v budúcnosti to bude lepšie a lepšie.“

(zdroj: Wang Shengnan)

Podávateľ si vo svojej výpovedi pochvaľuje spoluprácu so zamestnancami partnerskej nahrávacej spoločnosti. Vo výpovedi nespomína žiadne konkrétne pozitívne vplyvy alebo dopady tejto spolupráce, vyjadruje sa iba veľmi vágne („je radosť s nimi pracovať“). Obdobne vágna je aj charakteristika spolupracovníkov (láskaví, úprimní, fajn). Pri vyjadrovaní sa o nahrávacej spoločnosti a jej zamestnancoch je neprehliadnuteľné isté váhanie a spomalenie prejavu dané nižším tempom reči, jeho rozdelením na viac intonačných jednotiek, častejším pauzami. Všetky tieto prvky sa dajú interpretovať ako opatrnosť, ktorá pramení z faktu, že podávateľ opisuje inštitúciu a osoby, ktoré ako svojho zamestnávateľa považuje v spoločenskej hierarchii za vyššie postavené. Z tohto postoja automaticky vyplývajú isté bariéry a požiadavky, ktoré formujú prejav po formálnej i obsahovej stránke. Z formálnej stránky je to práve dôraz na bezkonfliktnosť, z obsahovej zasa tlmočenie pozitívneho dojmu. Pretože podávateľ uvážlivo volí slová a témy svojho prejavu tak, aby sa akýmkoľvek spôsobom vyhol negatívam a nevrhal tak na objekt svojej výpovede (nahrávaciú spoločnosť a jej ľudí) zlé svetlo, potrebuje mať vo svojom prejave dostatok času a priestoru na slovné „manévrovanie“. Tie si vytvára pomocou až troch slovných výplní realizovaných v podobe *jiushi* a ďalších, realizovaných ako e, resp. mm (vid' nižšie). Prvé dva výskyty *jiushi* v uvedenom príklade sa nachádzajú v pasáži charakterizujúcej zamestnancov, kde podávateľ hľadá a použije tri pomerne blízke adjektíva (láskaví, úprimní, dobrí), z čoho je zrejماً snaha využívať *jiushi* ako prostriedok na hľadanie toho, **čo** povedať. V treťom prípade výskytu *jiushi* je použité v situácii, keď podávateľ nenadväzuje plynule na úvodnú vetu, ale postupne, s prestávkami, formuluje svoju výpoveď, a tak *jiushi* využíva ako prostriedok na hľadanie toho, **ako** niečo povedať.

3.4 *JIUSHISHUO* 就是说

Jiushishuo je zložené z dvoch častí: výrazu *jiushi* a slovesa *shuo* („hovoriť“) a možno ho prekladať ako „čiže“, „to znamená, že...“, „inými slovami“, takže funguje ako spojka dvoch častí textu, v ktorom druhá časť predstavuje pomerne širokú škálu výpovedí v podobe **zhrnutia**, **rozvinutia**, **klasifikácie** alebo iného spôsobu **vysvetlenia časti**, ktorá jej predchádzala (pozri Biq 2001: 62).

(17) 什么意思啊? **就是说**我看见月亮挂得高又高, 想到我的妹妹我就心头很烦。

Shenme yisi a? Jiushishuo wo kanjian yueliang gua de gao you gao, xiangdao wo de meimei wo jiu xintou hen fan.

„(Pýtate sa) že čo to znamená? **No že**, dívam sa na Mesiac, ako je vysoko zavesený, až ma zabolí pri srdci, keď si spomeniem na svoju dievčinu.“

(zdroj: Baishui)

Podávateľ v časti mimo uvedeného príkladu opisuje konkrétny typ ľudových piesní a na ukážku úryvok z jednej aj zaspieva. Pretože je pieseň zaspievaná v bližšie neurčenom dialekte, podávateľ predpokladá, že poslucháči nerozumeli jej obsahu, a preto im sám iniciatívne pokladá otázku, ktorá preskakuje zisťovanie, či slová piesne boli pochopené alebo nie, ale z ktorej je jasné, že nasledujúca výpoveď bude ústiť do viac či menej priameho vysvetlenia jej obsahu. V tomto prípade je k nej pomocou *jiushishuo* pripojený voľný preklad.

V identickej funkcii sa okrem *jiushishuo* objavuje aj *jiushi* (pozri vyššie). Chen ich považuje za jeden a ten istý diskurzívny marker (2006: 1). Hoci môžu byť oba markery pre túto funkciu zameniteľné, v iných situáciách plnia odlišné funkcie. U *jiushishuo* k nim patrí ešte uvádzanie príkladu a znižovanie asertivity.

3.4.1 Znižovanie asertivity pomocou *jiushishuo*

Jiushishuo sa využíva aj v situáciách, kedy chce podávateľ zväčniť svoju výpoveď. Rozhodnosť jeho výpovede sa znižuje prostredníctvom zdanlivého odstupu, ktorý podávateľ vzhľadom k významu *jiushishuo* („takpovediac“, „ako by som to povedal“, „keď to tak poviem“) jeho použitím vyvoláva.

(18) (...) 我们都下了非常大的功夫, 要做出一张, **就是说**, 不至于我们之前风格还有整个的中国说唱。

Women dou xia le feichang da de gongfu, yao zuochu yi zhang, jiushishuo, buzhiyu women zhi qian fengge hai you zhengge de zhongguo shuochang.

„Vynaložili sme veľké úsilie, aby sme vytvorili album, **akože** ktorý by nebol iba v našom starom štýle, ale ktorý by v sebe pokrýval celý čínsky rap.“

(zdroj: Xinjiekou)

Podávateľ sa tu vyjadruje ku svojej novej platni, menovite k veciam, ktoré ju odlišujú od predchádzajúcej. Okrem zmien v skladaní piesní a textov (mimo uvedeného príkladu) je ňou aj hlavná motivácia, ktorá spočívala v podobe vydania albumu, ktorý by sa vymykal ich zaužívaným koncepciám, a zahŕňal by celé široké spektrum čínskej rapovej hudby. Ambicióznosť takéhoto cieľa môže byť vnímaná ako prehnane sebedomá alebo aj ako forma útoku na iných umelcov, preto pred jeho vyslovením podávateľ použije *jiushishuo* ako nástroj, ktorým prejaví istú mieru neurčitosti a tým oslabí nasledujúcu výpoveď.

3.4.2 Uvedenie príkladu pomocou *jiushishuo*

V skúmaných dátach bol viackrát identifikovaný výskyt *jiushishuo* v rovnakej syntaktickej pozícii a funkcii, aká bežne pripadá slovám *bifangshuo* a *birushuo* (obe vo význame „napríklad“). Je tak typickým markerom uvedenia príkladu.

(19) 突然我发现我们的音乐有相同之处，啊，要么你改要么我改，不会都上。你看那时候的**就是说**，同样儿的金属。啊流行金属，你看唐朝跟黑豹，完全不一样。

*Turan wo faxian women de yinyue you xiangtong zhi chu, a, yaome ni gai yaome wo gai, bu hui dou shang. Ni kan nei shihou de **jiushishuo**, tongyangr de jinshu. A liuxing jinshu, ni kan Tangchao gen Heibao, wanquan bu yi yang.*

„Ak sme zrazu zistili, že naša hudba je na niektorých miestach rovnaká, no tak, buď niečo zmeníš ty alebo ja, ale nemohli sme to tak nechať obaja. Vezmite si z tej doby **napríklad** metal, hm, najznámejší metal. Trebárs Tangchao a Heibao, veď sú úplne odlišní.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ rozpráva o odlišných rysoch hudobného priemyslu a mentality hudobníkov v minulosti a súčasnosti. Sťažuje sa na málo originality a šablónovitost' súčasnej populárnej hudby. Súčasný stav dáva do kontrastu s praxou, ktorá bola typická pre jeho (čiže staršiu) generáciu hudobníkov, ktorí neváhali robiť všetko pre to, aby zneli jedinečne a neponášali sa na iných. Pre svoj argument, že vtedajší umelci nemohli strpieť rovnakost', používa smerom k poslucháčovi výzvu na porovnanie a dopomáha im príkladom z určitej hudobnej oblasti, keď spomína dve konkrétne skupiny. Ilustračná výpoveď tu nie je uvedená prostredníctvom štandardného výrazu pre slovo „napríklad“ (*bifangshuo* 比方说), ale prostredníctvom markera *jiushishuo* v jeho ilustračnej funkcii.

3.4.3 *Jiushishuo* ako slovná výplň

Podobne ako *jiushi* aj *jiushishuo* sa vyskytuje bez zjavnejšieho významu iba ako slovná výplň, uplatňuje sa teda ako sémanticky vyprázdnený komunikačný prostriedok používaný v interaktívnej komunikácii (Biq 2001: 63).

(20) 建立这个乐队的时候，当时，就是，我们乐队里都是有这种概念，我们不是靠音乐吃饭，音乐呢是我们完成生活中的一部分，如果音乐足以可以

养活我们生活，那么**就是说**把它，把这种理想，去实现，我们是理想搁在第一位的。

*Jianli zheige yuedui de shihou, dangshi, jiushi, women yueduili dou shi you zhei zhong gainian, women bu shi kao yinyue chi fan, yinyue ne shi women wancheng shenghuozhong de yi bufen, ruguo yinyue zuyi keyi yanghuo women shenghuo, name **jiushishuo** ba ta, ba zhei zhong lixiang, qu shixian, women shi lixiang ge zai di yi wei de.*

„V čase, kedy sme založili kapelu, sme, sa v našej hudbe riadili týmto konceptom. Hudba nás neživila, bola pre nás neodmysliteľnou súčasťou života. Ak (by sme si mali vybrať, či) by nás mala živiť hudba, a iba tak, **oné**, by sme mohli dosiahnuť túto ideu, tak pre nás by bola nadradenejšia naša nezávislosť.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ tu rozpráva o počiatočnom idealizme, ktorý prevládal v jeho skupine. Dôležitosť a váhu, akú prisudzovali vlastnej nezávislosti zdôraznil hypotetickou voľbou, v ktorej by svoju nezávislosť uprednostnili pred zabezpečeným životom. Pri formulovaní tejto voľby má podávateľ menšie ťažkosti, keď opakuje niektoré slová, robí neprirodené prestávky a svoju výpoveď prezentuje neštandardným slovosledom. *Jiushishuo* je tu použité ako slovná výplň v takejto „problematickej“ pasáži.

3.4.4 Kombinovateľnosť *jiushi* a *jiushishuo*

Jiushi a *jiushishuo* sa často zvyknú vyskytovať v kombinácii s partikulou *ne*, či už v pozícii pred alebo za ňou. Tá sa často používa ako prostriedky na zvýraznenie niektorých informácií v diskurze a upriamuje na ne pozornosť poslucháča (King 1986: 27). Okrem *ne* sa *jiushi* a *jiushishuo* objavujú aj spolu s inými textovými spojkami (textual connectives) ako *na*, *name*, *suoyi* a pod., kde predstavujú slovnú výplň pred uvedením zvyšnej časti propozície.

Typickými sprievodnými znakmi použitia *jiushi* a *jiushishuo* sú ďalej napríklad neplynulý, prerušovaný prejav charakterizovaný dlhými pauzami, predĺženými či nedokončenými slabikami (napr. *zhzhzh*); paralingvistické vložky (napr. *ts-* ako prejav nesúhlasu, objavujúce sa hlavne v dialógu) alebo výrazy slúžiace na udržanie slova (napr. *zenme shuo*, *bifang shuo*, *en*) (Biq 2001: 69).

3.5 NAGE 那个

Nage (a jeho protiklad *zhege* 这个) vystupujúce ako diskurzívny marker je odvodený z rovnakého ukazovacieho zámena *nage* („tamten“, „onen“), resp. *zhege* („tento“). Tieto primárne odkazujú na realitu v závislosti od vzdialenosti. Pri konvenčnom použití by sa tak dalo hovoriť jednak o vzdialenosti priestorovej (osoby alebo veci nachádzajúce sa v bližšom okruhu alebo ďalej od podávateľa) a vzdialenosti časovej (keď je vzdialenosť referenta voči podávateľovi na časovej osi menšia alebo väčšia). V pragmatickom užití sa jedná o vzdialenosť v prenesenom slova zmysle (keď sa dotýčná osoba alebo vec fyzicky nenachádza pri podávateľovi). Vzdialenosť v prenesenom slova zmysle sa dá chápať buď ako vzťah medzi podávateľom a referentom alebo ako miera poznania referenta.

V závislosti od miery poznania referenta (napríklad posunom v diskurze) sa môže meniť aj používanie ukazovacích zámen. Ak sa predpokladá, že referent je pre poslucháča známy (aj keď sa jedná o novú informáciu) z dôvodu všeobecnej znalosti alebo z dôvodu, že referent bol poslucháčovi v predchádzajúcom diskurze už predstavený, pri jeho označovaní sa používa ukazovacie zámeno *nage* odkazujúce inak na vzdialeného referenta. Takáto funkcia býva označovaná ako **endoforická** (pozri Chen 2009: 9).

(21) 然后，就是，好比我们那个第一张专辑的那个《闲聊》的那个 flash。
我觉得他就是，照着那个，照着那个西北的那种有剪纸艺术的那种，但是又让它动起来，根据现代化的那种。

Ranhou, jiushi, haobi women neige di yi zhang zhuanji de neige Xianliao de neige flash. Wo jue de ta jiushi, zhaozhe neige, zhaozhi neige xibei de neizhong you jianzhi yishu de neizhong, danshi you rang ta dongqilai, genju xiandaihua de neizhong.

„No a, ako, podobne ako **ten** klip od **toho** Xianliao z **toho** nášho prvého albumu. Podľa mňa je ako, je spravený podľa vystrihovačiek zo Severozápadu. Akurát s tým, že sú rozpohybované, také zmodernizované.“

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ v diskurze, ktorý tesne predchádza príkladu rozpráva o širokom prepojení ľudovej piesne s prostredím, v ktorom ľudia žijú, ako aj s inými typmi ľudového

umenia. Túto myšlienku hneď dokladá poukázaním na videoklip k svojej piesni, ktorý sa inšpiroval tradičnými papierovými vystrihovačkami. Prvé dva zvýraznené použitia markeru *nage* odkazujú k referentovi, ktorý už v predchádzajúcom diskurze bol spomenutý, a teda predstavuje pre poslucháča už známu vec (prvý album, konkrétna pieseň. Tretí a štvrtý zvýraznený výskyt markeru *nage* odkazuje na veci, u ktorých podávateľ predpokladá, že sú poslucháčovi notoricky známe. V prvom prípade ide o slovo flash, čo je pôvodne výraz z angličtiny pre digitálny formát, v ktorom sa prehráva audiovizuálny materiál, ktorým sa v čínštine zvykne označovať aj videoklip. Pravdepodobne z dôvodu, že server, pre ktorý vyjadruje svoj komentár, propaguje nemainstreamové žánre populárnej hudby a jeho publikum tvoria prevažne mladí ľudia, ktorí sa orientujú v oblasti modernej techniky a majú zvládnuté aspoň základy angličtiny, podávateľ nepotrebuje nijako vysvetľovať výraz flash a označuje ho iba markerom *nage*. V druhom prípade ide o papierové vystrihovačky zo severozápadnej Číny, ktorých typický vzhľad bol inšpiráciou pre animáciu vo videoklipe. Keďže papierové vystrihovačky predstavujú tradičnú kratochvíľu hlavne dievčat a žien, a ktoré sa používajú veľmi rozšírene ako dekorácia v mestách i na vidieku, nie je dôvod, prečo by ich podávateľ automaticky nebral za známu vec. Neoznačené *nage* v tomto príklade nemá endoforickú funkciu, ale funguje ako slovná výplň.

3.5.1 *Nage* vyjadrujúce postoj podávateľa

Výber ukazovacích zámen ovplyvňuje aj vzťah podávateľa k referentovi. V tomto zmysle označuje podávateľ svoj neutrálny až odmeraný alebo negatívny postoj k referentovi pomocou ukazovacieho zámena odkazujúceho na vzdialeného referenta (*nage*)¹⁰.

(22) 都说现在的音乐是黄鼠狼下耗子，说一窝不如一窝，越来越越没法听，太烂，大家大部分都去听那个港台啊，听这个欧美的音乐了，就是，内地的这个母语音乐，就是，越来越萧条。

---

¹⁰ V opačnom prípade však použitie ukazovacieho zámena pre blízkeho referenta (*zhege*) nevyjadruje nutne blízkosť či pozitívny vzťah podávateľa k danému referentovi, ale môže označovať aj vzťah neutrálny (Tao 1999: 94).

Dou shuo xianzai de yinyue shi huangshulang xia haozi, shuo yi wo buru yi wo, yue lai yue yue mei fa ting, tai lan, dajia dabufen dou qu ting neige Gang Tai a, ting zheige Ou Mei de yinyue le, jiushi, Neidi de zheige muyu yinyue, jiushi, yue lai yue xiaotiao.

„Všetci vravia, že s dnešnou hudbou je to stále horšie a horšie, čím ďalej je menej počúvateľná, je naľú. Väčšina tak počúva **akúsi** hongkongskú či taiwanskú, alebo počúva tieto západné veci, ako, domáca hudba v materinskom jazyku je na tom čím ďalej bledšie.

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ sa vo svojej výpovedi sťažuje na všeobecne upadajúcu kvalitu čínsky spievanej hudby z ČLR. Za hlavný dôvod považuje prílišnú komercializáciu a jej priame dôsledky (mimo uvedeného príkladu). Tá podľa neho vedie k tomu, že väčšina ľudí preferuje hudbu z cudziny, menovite z Hongkongu a Taiwanu, prípadne hudbu pochádzajúcu z Európy alebo USA. Pri uvedení týchto príkladov je zaujímavé použitie odlišných ukazovacích zástupných slov. Pre Hongkong a Taiwan podávateľ volí ukazovacie zámeno *nage*, vyjadrujúce vždy niečo formálne i obsahovo vzdialenejšie, a pre Západ ukazovacie zástupné slovo *zhege*, ktoré sa používa na označovanie opačných kvalít. V prípade odkazovania na poslucháčovi známeho referenta by sa predpokladalo použitie *nage* v endoforickej funkcii pre oboch referentov. U podávateľa ako predstaviteľa hudobného prúdu (rock), spájaného v prvom rade s modernou euro-americkou kultúrou, je takýmto spôsobom referencie možné predpokladať vyjadrenie bližšieho a vzdialenejšieho postoja k obom spomenutým referentom.

3.5.2 *Nage* ako marker na zmiernovanie možného ohrozenia tváre

Nage ako diskurzívny marker často abstrahuje od konceptu vzdialenosti a pokrýva radu funkcií v monológ. Kým Liuová vo svojich dátach nachádza iba funkciu slovnú výplne (2009: 365), Wang okrem pauzy rozoznáva tri ďalšie: predstavenie nového referenta/témy, zmiernovanie možného ohrozenia „tváre“, a reflektovanie podávateľovho váhania (pri zdieľaní niektorých osobných informácií) (2011: 47).

Koncept tváre, ktorou sa zjednodušene rozumie postavenie osoby zaujímajúcej istý spoločenský status vo vnímaní inými osobami, ovplyvňuje aj reč. V prípade, že by

podávateľ mohol svojim neadekvátnym prejavom a prístupom k diskurzu vyvolať negatívne vnímanie svojej alebo poslucháčovej osoby (t.j. ohrozoval svoju alebo poslucháčovu „tvár“), používajú sa v rámci rôznych stratégií ako predísť takémuto ohrozeniu aj najrôznejšie jazykové prostriedky, ako napríklad *nage*. Situácie, v ktorých podávateľ pomocou *nage* zmierňuje ohrozenie tváre poslucháča, predstavujú váhanie, ktoré sa prejavuje pri uvádzaní rečnickej otázky a informácie, ktorou podávateľ vyjadruje svoj (hoci aj implicitný) nesúhlas s obsahom predošlého diskurzu, a ktorých obsah by sa mohol poslucháča dotknúť, ako aj v situáciách, kedy by podávateľov prejav mohol vykazovať znaky sebavedomia a samochvály (pozri Wang 2011: 52).

V mojich dátach však žiadny príklad výskytu *nage* v spomínanej funkcii nájdený nebol.

3.5.3 *Nage* ako marker slovnej výplne

Nage sa používa ako **marker pauzy**, ktorý býva obyčajne podporený aj sprievodnými prozodickými javmi, napríklad pauzou predchádzajúcou alebo nasledujúcou za *nage* alebo natiahnutím konca slova vo výslovnosti. Tieto prozodické javy sa môžu kombinovať. Získaný čas, ktorý takáto pauza predstavuje, je využitý na premyslenie si nasledujúcej výpovede v podobe nájdenia vhodných slov alebo primeranosti informácií, ktoré bude výpoveď obsahovať.

(23) 其实当地人很多他们是，嗯，第一，那个，我的第一个月专辑的销量，可能是，当地最好的。

Qishi dangdiren hen duo tamen shi, en, diyi, nage, wo de diyi ge yue zhuanji de xiaoliang, keneng shi, dangdi zui hao de.

„Fakticky strašne veľa tunajších, hm, prvý, **ako**... predaje môjho albumu za prvý mesiac boli asi... najlepšie tuto.“

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ tu chce vyjadriť, že jeho album sa najlepšie predával v mieste, odkiaľ sám pochádza (*dangdi* 当地, “spomínané miesto“ sa vzťahuje na Yinchuan, hlavné mesto autonómnej oblasti Ningxia). Uvedomuje si, že má ťažkosti ako presne sformulovať túto myšlienku (výskyt niekoľkých krátkych páuz, slovnej výplne *en* 嗯), preto pomocou *nage*

a následnou dlhou pauzou získava pre seba viac času na skonštruovanie presnejšej formulácie aspoň časti myšlienky, vzápätí opäť prerušenej pauzou a hľadaním vhodných slov.

3.5.4 *Nage* ako marker opravy

Inou diskurzívnou funkciou je **oprava alebo korigovanie** informácií alebo častí výpovede podávateľa (pozri Guo 2009: 430). To môže nastať, keď si podávateľ uvedomí, že použil nesprávny alebo nepresný výraz, ktorý nevystihuje to, čo zamýšľa zdeliť, alebo keď začne realizovať svoju výpoveď za určitým cieľom, no vzápätí tento cieľ zmení.

(24) 新歌里面其实我特别喜欢我最近写的一首歌，叫冤家，然后，那个，其实也是去年写的。

Xin ge limian qishi wo tebie xihuan wo zuijin xie de yi shou ge, jiao Yuanjia, ranhou, neige, qishi ye shi qunian xie de.

„Z nových piesní sa mi obzvlášť páči tá, ktorú som napísal naposledy, Yuanjia. „A... **ale**, vlastne tú som napísal tiež ešte minulý rok.“

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ rozpráva o svojom zvyku skladby po ich napísaní istú dobu predvádzať naživo na koncertoch, kým ich neskôr nahrá na album. To je prípad aj skladby zmienenej v príklade, o ktorej ďalej (mimo príklad) pokračuje, že ju plánuje nahráť, no v súčasnosti ju iba predvádza. *Nage* tu uvádza poznámku, že skladba patrí taktiež k tým starším (t.j. zloženým v minulom roku), ku ktorej podávateľ odbočil po tom, čo už uviedol novú tému. Pauza, ktorá predchádza *nage* poukazuje na rozhodnutie nepokračovať v aktuálnej výpovedi ale nahradiť ju inou.

3.5.5 *Nage* signalizujúci zmenu témy

Ďalšou diskurzívnou funkciou je **zmena témy** (pozri Guo 2009; Wang 2011). Pri predstavovaní novej témy platí, že nasleduje hneď za *nage*, ktoré tým pádom slúži ako upozornenie pre poslucháča, že bude nasledovať nový referent/téma, ktorá môže predstavovať odklonenie od aktuálneho diskurzu (Wang 2011: 51). Guo dodáva, že v niektorých prípadoch za *nage* môže nasledovať odporovacia spojka (*keshi* 可是, *danshi* 但是, obe vo význame „ale“), nie je to však pravidlom (2009: 430-1).

(25) 其实我, 从一开始我就特别喜欢听印度音乐。我觉得其实印度音乐特别好听。那个, 非洲音乐也特别好听。

Qishi wo, cong yi kaishi wo jiu tiebie xihuan ting yindu yinyue. Wo juede qishi yindu yinyue tiebie haoting. Neige, feizhou yinyue ye tiebie haoting.

„V skutočnosti mám odnepamäti hrozne rád indickú hudbu. Indická hudba je podľa mňa hrozne príjemná. **No a**, hrozne príjemná je aj africká hudba.“

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ sa priznáva, že okrem lokálnej ľudovej hudby rád počúva aj iné druhy, z iných oblastí Číny, a medzi inými aj tzv. world music. Vysvetľuje, že si ihneď náramne obľúbil indickú hudbu. Potom vysloví novú myšlienku, že africká hudba je taktiež výborná. Keďže téma africkej hudby odbáča od predošlej témy (indická hudba), pred jej prezentovaním poslucháčovi použije *nage* sprevádzané pauzou, aby dal najavo tematický posun.

3.6 QISHI 其实

Adverbium *qishi*, ktoré znamená „v skutočnosti“ alebo „fakticky“, je bežne využívaný prostriedok na **vyjadrenie zhody** či **rozporu** medzi **predmetom výpovede** alebo všeobecne známou skutočnosťou a **postojom účastníkov** (pozri Wang 2010). Vďaka tomu môže plniť dve hlavné diskurzívne úlohy: signalizáciu zhody alebo kontrastívnu funkciu.

3.6.1 *Qishi* signalizujúce zhodu

V prvej funkcii *qishi* predstavuje spôsob **súhlasu**, ktorým sa podávateľ stotožňuje s predchádzajúcou výpoveďou alebo jej časťou. Môže mu predchádzať aj ďalší, jednoznačnejší marker súhlasu *dui* (Wang 2010: 715).

(26) 另外一方面的原因就是，这张专辑**其实**从，我已说了**其实**都是有点，
嗯实现自己的孩子梦想吧，就是，这个超级赛亚人，也牵扯到自己儿时的那
种情结。

Lingwai yi fangmian de yuanyin jiushi, zhei zhang zhuanji qishi cong, wo yi shuo le qishi dou shi you dian, e shixian ziji de haizi mengxiang ba, jiushi, zheige chaoji saiyaren, ye qianche dao ziji ershi de neizhong qingxu.

„Ďalším dôvodom bolo to, že tento album **teda**, ako som už povedal, je **vsutku** tak trochu, hm, uskutočnením nášho detského sna. Ako, superhrdinovia, to v nás vyvoláva pocity z detstva.“

(zdroj: Xinjiekou)

Podávateľ začína svoju výpoveď v príklade menovaním dôvodu, pre ktorý si na spoluprácu prizval známeho hudobníka. Dôvod dáva do súvislosti s konceptom, na základe ktorého vníma svoj hudobný album (a na ktorom sa nachádza spoločná pieseň s dotýčným hudobníkom). Tento koncept predstavuje splnenie si detského sna, čo je fakt, ktorý bol v diskurze už predtým predstavený. Podávateľ tak dvakrát pomocou *qishi* (v zmysle „áno, naozaj je to tak, že tento album je o plnení si detských snov“) potvrdzuje tento koncept. Aby zhodu z predchádzajúceho diskurzu pripomenul a zdôraznil, že jej

platnosť je trvalého charakteru, medzi oba výskyty *qishi* vkladá ešte poznámku „ako som už povedal“.

3.6.2 *Qishi* s kontrastívnou funkciou

V druhej hlavnej funkcii na seba *qishi* naberá kontrastívnu funkciu, keď ho podávateľ použije na začiatku výpovede, aby jej obsahom upravil alebo vyvrátil skutočnosť, ktorá bola opísaná v predchádzajúcom diskurze. *Qishi* tak v niektorých prípadoch môže naberat' podobný význam, aký majú kontrastívne spojky *danshi*, *keshi* (Biq 1994, Wang 2005, cit. v Wang 2010: 716). Taktiež sa používa na vyjadrenie kontrastu podávateľovho postoja so skutočnosťou, ktorá explicitne prezentovaná nebola, ale podávateľ usudzuje, že z ohľadu na doterajší kontext môže byť poslucháčmi osvojená.

(27) 小的时候我听小虎队长大的, **其实**到现在也都找不到这么牛逼的男性组合了。

Xiao de shihou wo ting xiaohu dui zhangda de, qishi dao xianzai ye dou zhaobudao zheme niubi de nanxing zuhe le.

„Vyrastal som pri počúvaní skupiny Xiaohudui, a **v podstate** doteraz som nenašiel hustejšiu mužskú skupinu.“

(zdroj: Xinjiekou)

Podávateľ tu predstavuje obľúbenú hudobnú skupinu svojho detstva. Je všeobecne známe, že vkus ľudí, nevynímajúc ten hudobný, sa s pribúdajúcim vekom mení. Väčšina poslucháčov by preto po prvej časti výpovede uvedenej v príklade predpokladala, že podávateľova preferencia bola obmedzená iba na jeho detstvo a v súčasnosti sa k nej možno stavia odmerane. Keďže samotný podávateľ si uvedomuje pravdepodobnosť takého úsudku ako nevyrieknutej implikácie z prvej časti vety, popiera ju v druhej časti uvedenej pomocou *qishi* (v zmysle „v skutočnosti to nie je pravda, ale je to tak, že...“), kde sa zdôveruje, že doteraz pre neho neexistuje lepšia mužská skupina.

3.6.3 *Qishi* s funkciou uvádzania argumentu

Vychádzajúc z prekladu významu *qishi* („fakticky“, „v skutočnosti“), ďalšiu funkciu plní ako diskurzívny marker argumentu. Vtedy zvykne uvádzať nejaký fakt, ktorým sa podporuje predošlá výpoveď alebo poznámka, čím sa posilňuje tvrdenie podávateľa k danej veci tak, že ju podloží nejakým objasňujúcim príkladom alebo rozvinie o viac informácií (Wang 2010: 710). Často býva sprevádzaný výrazom *wo jue de* 我觉得 („myslím si“), v kombinácii s ktorým jeho použitie vyvoláva ešte dôraznejšiu inklináciu podávateľa k svojmu, prípadne aj k tvrdeniu iného účastníka.

(28) 语言还有交流沟通，其实根本不需要，这些符号，更多地需要西语性的这个对音。**其实**我觉得，(...) 有的时候有很多媒体或者观众，他们会告诉我，包括在国内，他们会说，唉我在这个音乐里我听到了一些故乡，听到了思念，听到一些感情因素。那我就觉得够了。**其实**一首听音乐它最重要带给大家的是一个情绪的调动。

Yuyan hai you jiaoliu goutong, qishi genben bu xuyao, zhei xie fuhao, geng duo de xuyao xiyuxing de zheige duiyin. Qishi wo jue de, (...) you de shihou you hen duo meiti huozhe guanzhong, tamen hui gaosu wo, baokuo zai guonei, tamen hui shuo, ai wo zai zheige yinyueli wo tingdao le yi xie guxiang, tingdao le sinian, tingdao yi xie ganqing yinsu. Na wo jiu jue de gou le. Qishi yi shou ting yinyue ta zui zhongyao dai gei dajia de shi yi ge qingxu de diaodong.

„Jazyk má ešte spájaciu a komunikačnú (funkciu), ale vôbec sa pre neho nehodia tieto značky, viac by sa pre neho hodila na transkripciu latinka. **Pretože** si myslím, že (...) veľa médií a ľudí, vrátane ľudí u nás, mi vravelo, že ach, vo vašej hudbe počuť domovinu, počuť clivosť po domove, počuť tam prvky emócií. A to mi stačí. **Pretože** najdôležitejšie na pesničke je to, keď dokáže v ľuďoch vyvolať emócie.“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ v časti výpovedi predchádzajúcej uvedenému príkladu rozpráva o zvláštnom spôsobe tvorenia piesní, spočívajúcom v sprevádzaní hudby intuitívnym speváckym prejavom, v ktorom si vytvára nové slová bez významu. Ich jediným účelom má byť maximálna zvukomalebnosť, ktorou podávateľ ako spevák, považujúci aj cudzí

jazyk v piesňach za istú formu komunikačného prostriedku, s poslucháčmi interaguje. Svoje tvrdenie opiera o reálnu odozvu od fanúšikov zo zahraničného i domáceho prostredia, ktorí takýto jazykový prejav vnímajú ako dodatočnú umeleckú platformu, k čomu vyjadruje svoju spokojnosť. Dôvodí ju naplneným cieľom a motiváciou zároveň. *Qishi* v druhom a treťom výskyte je použité pri uvádzaní častí prejavu, predstavujúcich opodstatnenie pre spievanie v umelom jazyku aj podávateľovu spokojnosť. Neoznačené *qishi* v prvom výskyte predstavuje kontrastný marker.

3.7 A 啊

A je primárne citoslovce, ktoré pokrýva rôzne stupne zapojenia podávateľa do prezentovaného diskurzu a plní tak viacero diskurzívnych funkcií.

3.7.1 Emotívne *a* ako marker postoja

Prvou z radu funkcií *a* je **emotívna funkcia**, ktorá slúži na vyjadrenie širokej škály pocitov ako sú: (1) obdiv; (2) negatívne počudovanie sa; (3) prekvapenie alebo podozrenie; (4) súhlas či (5) pochopenie (pozri Xiong a Lin 2004: 117). V týchto prípadoch *a* stojí vždy samotne (t.j. oddelené pauzou) na začiatku vety a slúži ako pragmatický **marker postoja** podávateľa ku skutočnosti, ktorej pozadie je vysvetlené v diskurzívnom segmente, ktorý nasleduje za *a*.

(29) 然后第二天早上来说, 啊, 你来了?

Ranhou di er tian zaoshang lai ta shuo, a, ni lai le?

„Keď som prišla na druhý deň ráno mi vraví, **jéj**, ty si tu?“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ vo výpovedi, z ktorej je príklad vyňatý, reprodukuje kolegov štýl práce a prístup k podávateľovi. Uvedený príklad predstavuje časť imitácie istej neohrabanosti kolegu vyplývajúcej z jeho obrovského pracovného nasadenia. Podávateľ cituje jeho prekvapenie po opätovnom stretnutí na druhý deň ráno po tom, čo pri práci prebdel celú

noc. Kvôli tomu si kolega jeho príchod všimol až neskôr, z čoho plynulo jeho prekvapenie (nevedel, či podávateľ príde alebo, či už je prítomný).

3.7.2 A s emfatickou funkciou

A stojí niekedy samotné (oddelené pauzou) i na **konci vety**. V takých prípadoch ním podávateľ vyjadruje **zdôraznenie príkazu, dohody alebo upozornenia**, ktoré je obsiahnuté vo výpovedi alebo jej časti, za ktorou je *a* umiestnené, a tak k nemu upriamuje pozornosť poslucháčov (pozri Xiong a Lin 2004: 119-120). Vtedy plní **emfatickú** funkciu.

(30) 原创必须, 我个人认为啊, 它一定是从生活中来的你真实的感动。

Yuanchuang bixu, wo geren renwei a, ta yiding shi cong shengguozhong lai de ni zhenshi de gandong.

„Kreativita musí byť, aspoň ja osobne si myslím, **hej**, určite to musí byť autentický pocit vychádzajúci z vášho života.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ rozpráva o spoločenskej diskusii na tému kreativity. Pri jej definícii začína so slovom „musí“ (必须), čo je výraz vyjadrujúci krajnú mieru záväznosti. Hneď nato si však podávateľ uvedomí, že z dôvodu možnosti odlišného názoru takéto expresívne vyjadrenie nemusí byť vhodné, a preto sa poponáhľa a explicitne uvedie, že bude prezentovať iba svoj osobný názor, čo aj zdôrazní partikulou *a*, a potom pokračuje vo svojej myšlienke.

3.7.3 Enumeratívna funkcia *a*

Pri vymenovávaní bývajú v hovorovej reči jednotlivé časti z celkového výpočtu okrem krátkej pauzy alebo natiahnutia koncových finál oddelené aj pomocou partikuly *a*. Tým je hranica medzi jednotlivými časťami výraznejšia, v porovnaní s tým, ako keby boli oddelené iba prozodickými prostriedkami. A preto plní aj **enumeratívnu** funkciu.

(31) 在这之前呢, 没有出现 INTERNET 这个网络啊, 免费下载啊, 包括这些, 视听啊这些东西没有出现之前, 我们还是一个行业。

Zai zhe zhi qian ne, mei you chuxian internet zheige wangluo a, mianfei xiazai a, baokuo zhei xie, shiting a zhei xie dongxi mei you chuxian zhi qian, women haishi yi ge hangye.

„Viete, kedysi, neexistoval internet, sťahovanie zadarmo, vrátane, hudobných ukážok. Pred tým, než sa objavili tieto veci, sme mali pocit, že to bolo naším povoláním.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ tu porovnáva súčasný stav na trhu s populárnou hudbou so stavom pred rokmi, keď začínal ako hudobník. Pri porovnaní menuje niekoľko príkladov, v zásade všetko technické vymoženosti. Dôležité je, že pri vymenovávaní podávateľovi nejde o úplné vyčerpanie všetkých možností, ale iba o dodanie dostatočného množstva príkladov, ktorými by mohol doložiť príslušnú časť svojej výpovede. Pauzy a mierne natiahnutie *a* v prvých dvoch výskytoch v uvedenom príklade sú pre enumeráciu typické, keďže sa nimi jasne oddeľujú jej členy.

3.7.4 Ďalšie funkcie *a*

Okrem týchto plní *a* v každodennej konverzácii ďalšie tri diskurzívne funkcie: **prevzatie slova, obnovu a slovnú výplň** (pozri Xiong a Lin 2004: 120).

Ako diskurzívny marker signalizujúci **prevzatie slova** označuje *a* začiatok prehovoru nového podávateľa, ktorý vystriedal doterajšieho. *A* vtedy stojí na začiatku prehovoru a je ihneď nasledované jeho zvyšnou časťou, čím sa eliminuje priestor, ktorý by mohol poskytovať príležitosť na spätné získanie slova pôvodným podávateľom.

Značne rozšíreným je výskyt *a* ako markera **odozvy**. Pod odozvou sa pritom rozumie spoluparticípacia poslucháča na výstavbe podávateľovho prehovoru, ktorá okrem signalizácie, že poslucháč počúva a je pripravený ďalej počúvať podávateľov prehovor, môže obsahovať aj prípadné vyjadrenie pochopenia, t.j. že poslucháč aj rozumie obsahu toho, čo mu je hovorené, prípadne súhlasí s jeho obsahom. Môže sa vyskytnúť priamo počas prebiehajúceho prehovoru alebo počas pauzy, ktorá v hovore nastane, neslúži však na prerušenie podávateľa alebo prevzatie slova (pozri Xiong a Lin 2004: 120, 123-6).

Vzhľadom k monológovej povahe dát skúmaných v tejto práci však vyššie uvedené prípady použitia markera *a* neboli nájdené.

Poslednou diskurzívnou funkciou je použitie *a* ako **slovnej výplne**. Vyskytuje sa predovšetkým v monológu, kde jednak signalizuje poslucháčom, že prehovor ešte nie je ukončený, hlavne však slúži na vyplnenie miest, kde si podávateľ potrebuje rozmyslieť alebo spomenúť na slová.

(32) 我的第二张唱片我选择了一个，主题，就是，我们的国，中国的，
啊，西南，少数民族地区，也就是西南云南省的，一些元素，一些内容。

Wo de di er zhang changpian wo xuanze le yi ge, zhuti, jiushi, women de guo, Zhongguo de, a, xinan, shaoshu minzu diqu, ye jiushi xinan Yunnan sheng de, yi xie yuansu, yi xie neirong.

„Na svojom druhom albume som si zvolila, tému, našej vlasti, čínskeho, hm, juhozápadu, oblasti národnostných menšín, yunnanské prvky a myšlienky.“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ vysvetľuje jednotiacu tému pre svoj druhý album. Za inšpiráciu si vzal ľudové motívy z oblasti provincie Yunnan. Na začiatku predstavovania zdroja inšpirácie patrne nemá ešte presne rozmyslený spôsob, akým ho predstaví, preto svoju výpoveď rozkúskuje na niekoľko segmentov krátkymi pauzami a tiež parafrázuje slová („našej vlasti“ = „čínskeho“ / 我们的国 = 中国的). Dodatočný čas na nájdenie vhodného výrazu získava výrazným natiahnutím *a*.

3.8 EN 嗯

K univerzálne rozšíreným diskurzívnym markerom patrí skupina tvorená nasálou *en* a jej fonetickými variantami *ng*, *m* a *n*, zapisovaná jednotným znakom 嗯 (pozri Yin a Li 2007: 75). Ako diskurzívny marker vyskytujúci sa v týchto výslovnostiach plní tri funkcie: (1) v konverzácii je markerom **odozvy**; v monológu potom (2) markerom **sebapovrzdovania** a (3) **slovnej výplne**.

3.8.1 En ako marker odozvy

V podobe markera odozvy je *en* v zásade identické s použitím *a* v rovnakej funkcii, t.j. dáva znamenie podávateľovi, že poslucháč pozorne sleduje jeho výpoveď, rozumie jej. Možný rozdiel oproti použitiu *a* v rovnakej situácii spočíva v menšej náročnosti na výslovnosť, čo pravdepodobne môže odrážať okrem osobnej predispozície (napríklad v podobe únavy) aj menšiu mieru zainteresovanosti poslucháča k podávateľovi alebo k predmetu jeho výpovede.

(33) A (žena): 就是这种东西是跟着你想法走的比较多, 你你想法能到哪儿, 他就他的声就能到那儿

B (muž): 嗯。

A: 而不是像吉他那样, 你有可能想法到了, 手不到。

A: Jiushi zhei zhong dongxi shi genzhe ni xiangfa zou de bijiao duo, ni ni xiangfa neng dao nar, ta jiu ta de sheng jiu neng dao nar.

B: M.

A: Er bu shi xiang jita nei yang, ni you keneng xiangfa dao le, shou bu dao.

A: „Tieto veci sú dosť o pocitoch. Podľa toho, čo cítiš, taký zvuk aj vydávaš.“

B: „Hm.“

A: „Nie ako pri gitare, tam môžeš niečo cítiť, ale ruky ti to nemusia zahrať.“

(zdroj: Soviet pop)

Podávateľ A (žena) vysvetľuje svoj názor, že hranie elektronických hudobných efektov je jednoduchšie ako hra na gitare. Podľa podávateľky A sa totiž obsluha

elektronických efektov vyznačuje intuitívnosťou, vďaka čomu môže veľmi jednoducho dosiahnuť požadovaný zvuk. V druhej časti výpovede podávateľ A použije kontrast s gitarou, u ktorej uplatňovanie tohto princípu nefunguje. Medzi obe časti je vkliessená odozva podávateľa B (muž), ktorý pomocou neho vyjadruje, že zaregistroval šikovnú formuláciu partnerkinej myšlienky („podľa toho, čo cítiš, taký zvuk aj vydávaš“).

3.8.2 *En* ako sebaopodtrdzujúci marker

Aj v monológoch sa *en* zvykne používať v súvislosti s už odprezentovanou výpoveďou, kde predstavuje sebakontrolný mechanizmus v podobe **sebaopodtrdenia**. Pri sebaopodtrdžovaní podávateľ porovnáva pravdivosť a primeranosť informácií a formy svojho prejavu. Jej potvrdením za použitia *en* sa posilňuje presvedčenie podávateľa o pravdivosti vlastnej výpovede a rovnaký signál sa vysiela aj poslucháčom.

(34) 自然已经够了，足够了，就是八零后九零后一些做音乐的人，就心态已经足够了，不用再往外扩了，我觉得相反瘦一点儿，就是，让自己紧一点儿，这样会出好东西，**嗯**。

Ziran yijing gou le, zugou le, jiushi balinghou jiulinghou yi xie zuo yinyue de ren, jiu xintai yijing zugou le, bu yong zai wangwai kuo le, wo juede xiangfan shou yi dianr, jiushi, rang ziji jin yi dianr, zheyang hui chu hao dongxi, m.

„Prirodzene, že je toho už dost, už toho máme dost. Hudobníci narodení v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch sú toho už presýtení, čo sa týka ich mentality. Netreba sa ďalej rozťahovať, podľa mňa sa treba naopak trochu stiahnuť, ako, uskromniť sa. Z toho môžu vzísť dobré veci, **no**.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ v príklade komentuje negatívny stav čínskej populárnej hudby. K tomu podľa neho prispelo hedonistické nastavenie celej spoločnosti. V závere svojej výpovede ponúka riešenie, ktoré vidí v opaku takéhoto správania sa, to znamená v posilnení pokory a dobrovoľnej skromnosti. Výsledkom budú podľa neho hodnotnejšie diela. Výpoveď ukončuje trvaním na vyslovenej myšlienke vyjadrenej prostredníctvom *en*.

3.8.3 *En* ako slovná výplň

Najmarkantnejší je výskyt *en* v roli slovnej výplne. Pri realizovaní svojej výpovede sa často stáva, že podávateľ nedokáže v istom bode plynule pokračovať. Dôvodom pre to môže byť zneistenie, strata nite myšlienok, nepremyslenosť, hľadanie v pamäti a podobne. Čas, ktorý na znovunadviazanie vo výpovedi potrebuje, by v podobe pauzy mohol poslucháča vyrušovať (sťažujúc dešifrovanie obsahu prehovoru), zneisťovať (netušiac, čomu pripisovať ticho) alebo dokonca nabádať k vystriedaniu podávateľa v reči (v domnienke, že ten svoj prejav, hoci neprirodzene, ukončil). *En*, ktoré prázdne miesta vyplňa, ohlasuje, že podávateľ onedlho začne alebo vyvoláva dojem, že už začal realizovať pokračovanie vo výpovedi, čím sa úspešne bráni v prevzatí slova niekým iným. Dĺžka potrebného času sa môže ľubovoľne zväčšovať dostatočným natiahnutím vo výslovnosti, reduplikáciou okolných slov, robením častejších a neprirodzených prestávok (t.j. nadužívaním páuz) či kombináciou s ostatnými markermi rovnakej funkcie. Objavovať sa môže aj pred menami alebo cudzojazyčnými slovami, pred ktorých realizáciou v čínskom jazyku sa podávateľ môže cítiť neistý a potrebuje preto čas na prípravu ich dôkladnej výslovnosti.

(35) 虽然刚签不久，就是，大家相互，呃，还没有认识得那么透彻，但是，嗯，我相信，呃，未来会更好的。

Suiran gang qian bu jiu, jiushi, dajia xianghu, e, hai mei you renshi de name touche, danshi, en, wo xiangxin, e, weilai hui geng hao de.

„Hoci som s nimi kontrakt podpísala iba nedávno, nó, všetci si vzájomne, é, ešte sa nepoznáme tak dobre, ale, hm, verím, že, é, v budúcnosti to bude lepšie a lepšie.“

(zdroj: Wang Shengnan)

Podávateľ rozpráva o svojich kolegoch z nahrávacej spoločnosti. Po vymenovaní ich pozitívnych vlastností, ktoré predchádzalo uvedenému príkladu, sa dostáva k vyjadreniu túžby po ešte lepších vzťahoch. Pravdepodobne aj z dôvodu, že záznam s podávateľovou výpoveďou bude voľne dostupný, je možné pozorovať isté váhanie a ťažkopádnejšie vyjadrovanie, ktoré je podmienené snahou o úprimné, zato ale bezkonfliktné slová. Prehovor je okrem *en* viackrát prerušovaný pauzami a ďalšou slovnou

výplňou (*jiushi* 就是). V dvoch prípadoch dochádza k natiiahnutiu výslovnosti fillerov *en* a *e*, až kým podávateľ plynulo nenadviaže na svoju výpoveď. Ako vidno na príklade, podávateľ používa oba fillery *en* aj *e* identicky. Pretože sa v dátach u *e* neobjavila žiadna iná funkcia než funkcia slovnej výplne, aj z dôvodu často arbitrárnej identifikácie, je preto možné ho v tejto funkcii považovať za variantu slova *en* (zapisovanú niekedy odlišným znakom ㄟ, ktorý vernejšie odráža jeho fonetickú podobu než príliš všeobecné ㄟ).

En sa tak v ďalšom prípade používa rovnako, ako je tomu v prípade *a* a oba markery sú preto vo funkcii slovnej výplne zameniteľné (Xiong a Lin 2004: 125; Yin a Li 2007: 75). Okrem *en* a *a* sa v skúmaných dátach často objavuje aj spomenutý filler vyslovovaný ako *e* (spravidla zapisovaný znakom ㄟ), ktorý taktiež slúži identickému účelu (Yin & Li 2007: 75).

3.9 BA 吧

Partikula *ba* sa vyskytuje na konci viet, ktoré vyjadrujú pomerne širokú škálu postojov ako sú rada alebo návrh, upomienka, príkaz, schválenie či súhlas, predpoklad, čudovanie sa a pod (pozri Ran 2004: 341). Ran tvrdí, že vo všetkých vyššie spomenutých prípadoch sa *ba* vyskytuje ako pragmatický marker **zmiernenia** (2004: 345). Jeho úlohou je vo všeobecnosti vyhnúť sa priamemu vyjadreniu vlastných názorov alebo myšlienok, ktoré by mohli ohrozovať poslucháčovu tvár. Prostredníctvom markerov zmiernenia podávateľ znižuje silu svojich vyjadrení, naznačuje druhej strane priestor na diskusiu, a tak pridáva na akceptovateľnosti obsahu svojej výpovede. V oznamovacích vetách, z ktorých sa monológový prejav prevažne skladá, spočíva pragmatický rozmer v menšej miere záväznosti alebo trvania na svojom vyhlásení (pozri Li 2006: 33).

(36) 因为这个唱片，唱片工业的就是这个，几乎是，崩溃吧，导致了这个这个，(...) 比方说，各大颁奖晚会啊，这个什么暗箱操作啊，等等等等，就是，出来很多很多这样的问题。

Yinwei zheige changpian, changpian gongye de jiushi zheige, jihu shi, bengkui ba, daozhi le zheige zheige, (...) bifangshuo, ge dalingjiang wanhui a, zheige shenme anxiang caozuo a, deng deng deng deng, jiushi, chulai hen duo hen duo zheiyang de wenti.

„Pretože nahrávací priemysel je, skoro už v kolapse, vedie to k všelijakým (...), napríklad rôznym galasúťažiam, k, oné, zákulisným machináciám a tak podobne. Ako, prináša to so sebou plno takýchto problémov.

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ rozpráva na tému krízy v hudobnom priemysle, v ktorom sa zmenili obchodné praktiky. Zmena podľa neho doľahla na hudobníkov, ktorí tak majú problém užiť sa (predchádzalo príkladu). V uvedenom príklade vymenováva niektoré negatívne trendy ako sú súťažné galavečery (protežujúce istých hudobníkov) a rôzne manipulácie. Tento stav nazýva úpadkom. Na zmiernenie inak sémanticky silného výrazu v tomto kontexte použil podávateľ okrem *ba* aj adverbium *jihu* 几乎 („skoro“), čím dodatočne naznačuje nižšiu definitívnosť svojej výpovede.

Niekedy sa *ba* spája so sponou *shi* 是 a vytvára tak disjunktívnu otázku, ktorá je pripájaná za časťou výpovede. *Shiba* 是吧 („všakže“) predstavuje kratšiu variantu disjunktívnej otázky *shi bu shi* 是不是 („Je to tak alebo nie je to tak?“). Vynechaním druhej spony so zápornkou pôsobí sugestívnejším dojmom, pretože z formálneho hľadiska neponúka na výber negatívnu odpoveď. Za jej položením ani nie je úmysel podávateľa nájsť konkrétnu odpoveď (tá býva väčšinou známa z predchádzajúceho diskurzu alebo odpoveď na ňu podávateľ tuší), no používa ju ako prostriedok, ktorým napomáha priebehu (resp. možnému posunu témy) aktuálnej konverzácie (pozri Ran 2004: 342-3). Oproti tomu disjunktívnu otázku s *ba* vyskytujúcu sa v monológovi používa podávateľ pri menovaní príkladov, ktoré ilustrujú aktuálnu tému. Primeranosť a vhodnosť ich výberu je poslucháčom odkomunikovaná cez **disjunktívnu formu otázky** v podobe *shiba* 是吧 („všakže“), ktoré naznačuje, že podávateľ podvedome predpokladá odsúhlasenie uvedeného príkladu. Za demonštráciou tohto očakávania môže byť isté zneistenie, či je pre poslucháča príklad identifikovateľný v kontexte témy.

(37) 比方说，比方说那个，也就是曾轶可，**是吧**，我觉得就是说，挺好的。

Bifang shuo, bifang shuo neige, ye jiushi Zeng Yike, shiba, wo juede jiushishuo, ting hao de.

„Napríklad, napríklad, ako aj Zeng Yike, **všakže**. Podľa mňa je akože celkom fajn.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ v použitej výpovedi uvádza príklad pre svoje tvrdenie, že záplava speváckych súťaží produkujúcich ako víťazov spevákov bez jedinečného rukopisu zabíja plnohodnotnú tvorbu. To má platiť aj pre prípad jednej z účinkujúcich v takejto súťaži, speváčky Zeng Yike, ktorá, napriek svojej momentálnej popularite u divákov aj poroty, by mala podľa podávateľa väčší potenciál a trvalejšiu kariéru, ak by vystupovala s vlastnými piesňami a vlastnou kapelou (mimo uvedený príklad). *Ba* vo forme disjunktívnej otázky pomáha poslucháčovi identifikovať a akceptovať opodstatnenosť použitia menovaného príkladu.

3.10 SUOYI 所以

Vetná spojka *suoyi* vo význame „(a) preto“ plní hlavnú funkciu spájania viet vyjadrujúcich výsledok alebo dôsledok s predchádzajúcimi vetami vysvetľujúcimi príčinu. Typickým je pre ňu výskyt v súvetí uvedenom na začiatku adverbálnou spojkou *yinwei* 因为 („pretože“) vo väzbe 因为..., 所以... (*yinwei*..., *suoyi*...; „pretože..., a preto...“). Pri spájaní viet v súvetí sa však *suoyi* zaobíde aj bez *yinwei*, prípadne môže stáť samo na začiatku vety (pozri Wen 2010: 5).

Vo svojej pôvodnej funkcii **signalizácie výsledku/následku** môže *suoyi* uvádzať výsledok na lokálnej i globálnej úrovni diskurzu. Pod lokálnou úrovňou sa rozumejú príbahlé vety, kým pod globálnou vzťah medzi vetou a väčšou diskurzívou jednotkou alebo dvoma diskurzívnymi jednotkami (pozri Hsieh 1999: 112).

(39) 我以前, 我觉得可能也是有这个问题, 就是说的那个因为是方言, 所以好多人可能觉得, 听不懂唱什么。

Wo yiqian, wo juede keneng ye shi you zheige wenti, jiushishuo de neige yinwei shi fangyan, suoyi haoduo ren keneng juede, tingbudong chang shenme.

„Myslím si, že tento problém tu bol aj v minulosti, ako by som to, že kvôli dialektu mnoho ľudí nerozumie tomu, čo spievam.“

(zdroj: Su Yang)

Podávateľ začína svoju výpoveď uvedením témy, ktorej sa bude týkať, tzn. jeho hudobnej tvorbe často realizovanej v dialekte (podávateľ pochádza z provincie Ningxia). Premisa, z ktorej vychádza, je stručne a jednoducho sformulovaná v konzekvenčnej väzbe *yinwei*... *suoyi*, kde *yinwei* označuje príčinu („kvôli dialektu“) a *suoyi* následok („ľudia nerozumejú tomu, čo spievam“).

Postupným procesom gramatikalizácie nadobudlo *suoyi* ďalšie funkcie ako diskurzívny marker, a síce funkciu: (1) **parafrázy**; (2) **novej témy**; (3) **návratu**; (4) **slovnej výplne** alebo (5) **prevzatia slova** (pozri Hsieh 1999; Huang a Wang 2006: 998; Wen 2010: 44).

3.10.1 *Suoyi* vo funkcii parafrázy

Vo funkcii parafrázy *suoyi* neuvádza výsledok alebo dôsledok, ale iba sumarizuje alebo inými slovami preformuluje predchádzajúci diskurz (pozri Huang a Wang 2006: 998). Zosumarizovaná výpoveď nasledujúca za *suoyi* zo svojej povahy neposkytuje žiadnu novú informáciu, podávateľ rekapituláciou predchádzajúceho diskurzu inými slovami len zabezpečuje, aby jeho prejav nebol nesprávne pochopený.

(40) 然后当中我们叫来许多, 嗯, 其实是跟我们一起成长过来的, 就是大部分都是在这个, 嗯, 音乐圈, 然后一起十年左右的这些乐队和艺人。 (...) 然后所以都是很多年前认识的朋友。

Ranhou dangzhong women jiaolai xuduo, en, qishi shi gen women yiqi chengzhangguolai de, jiushi dabufen dou shi zai zheige, en,, yinyuequan, ranhou yiqi shi nian zuoyou de zhei xie yuedui he yiren. (...) Ranhou suoyi dou shi hen duo nian qian renshi de pengyou.

„Počas toho sme prizvali množstvo, mm, takých, čo s nami vyrastali, väčšinou z hudobných kruhov - kapely a umelcov za posledných desať rokov. Všetko sú to naši dlhoroční známi.“

(zdroj: Bianli shangdian)

Podávateľ opisuje prípravu videoklipu k piesni pri zvláštnej príležitosti výročia desiatich rokov pôsobenia skupiny. Vysvetľuje, že na jeho natáčanie si prizvali mnoho hostí v podobe spriatelých skupín a rôznych umelcov za posledných desať rokov, s ktorými ich pojí priateľské puto. Vo vynechanej časti potom menuje konkrétnych ľudí a hudobné skupiny a stručne pri každej z nich spomína okolnosti, za akých sa spoznali. Výpočet ukončuje jednotiacim zhrnutím, že sa jedná o priateľov, z ktorých každého poznajú už dlhé roky.

3.10.2 *Suoyi* ako marker novej témy

Pri použití *suoyi* ako markera novej témy dochádza k ukončeniu predošlej a začiatku novej témy (pozri Huang a Wang 2006: 1001). Posun v diskurze sa nemusí nutne udiat' otvorením úplne novej témy, ale môže k nej dojsť aj plynulým nadviazaním a rozvinutím aktuálnej, napríklad keď sa zmení jej ťažisko alebo sa obohatí o nové informácie.

(41) 在第一张的时候一般的是先要去做旋律。那旋律出来的时候再去填词这样。所以当我去唱旋律的时候，我最痛恨的就是啦啦啦，一一一这样地去唱带部落。

Zai di yi zhang de shihou yiban de shi xian yao qu zuo xuanlv. Na xuanlv chulai de shihou zai qu tian ci zheyang. Suoyi dang wo qu chang xuanlv de shihou, wo zui tonghen de jiushi lalala, yiyiyi zheyang de qu qu chang daibuluo.

„Na prvom albume som väčšinou najskôr vytvorila melódiu. Keď bola melódia hotová, doplnila som k nej slová. **Ináč** keď som si zvykla predspievať melódiu, najviac som nenávidela spievať la-la-la, i-i-i ako podľa nejakej predlohy.“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ rozpráva o procese skladania svojich piesní. Na začiatku výpovede vysvetľuje poradie v postupe, keď najprv vytvorí melódiu a potom k nej doplní text. Po použití *suoyi* sa podávateľ už vyjadruje k novej téme - k svojmu postoju k ďalšiemu kroku v procese tvorby, konkrétne odskúšaním si slov s melódiou.

3.10.3 *Suoyi* ako marker obnovy

Suoyi ako marker návratu je umiestnené na začiatku prehovoru a nasledujúcu výpoveď premost'uje, resp. sa vracia k niektorej z tém z predošlého diskurzu. Okrem návratu plní aj funkciu zamedzenia ďalšieho odklonenia k (z hľadiska podávateľa) nepodstatným témam (pozri Huang a Wang 2006: 999). V literatúre sa funkcia markera návratu pre *suoyi* (podobne ako v prípade pre *ranhou*) uvádza iba na príkladoch dialógov, nasledovný príklad ale dokladá jeho použitie aj v monológoch, bez nutnosti vystriedania sa v prehovore.

(42) 就是，如果说拿，拿我我们的呃这个年龄段的 20 岁，和现在的 20 岁来去比较的话，就是，完全是，就是，天上地下，就是，一个东，一个西，正好像是，完全相背的，我们那个时候可能(...) 所以那个时候呢，我们还比较，就是说，基本儿大家都是一样的，就是比较张扬个性。

Jiushi, ruguo shuo na, na wo women de e zheige nianlingduan de ershi sui, he xianzai de ershi sui lai qu bujiao de hua, jiushi, wanquan shi, jiushi, tianshangdixia, jiushi, yi ge dong, yi ge xi, zheng haoxiang shi, wanquan xiangbei de, women neige shihou keneng (...). Suoyi neige shihou ne, women hai bijiao, jiushihuo, jibenr dajia dou shi yiyang de, jiushi bijiao zhangyang gexing.

„Ak by sme si vzali skupinu týchto dvadsiatnikov a porovnali ju s dnešnými dvadsiatnikmi, proste, úplne, dva odlišné svety, ako, xxxx, úplne akoby diametrálne odlišní, my sme v tej dobe asi (...) **No a** v tej dobe sme celkom, akože, všetci svorne propagovali charakter.“

(zdroj: Ziyue)

Podávateľ začína svoj prehovor postavením kontrastného príkladu súčasných dvadsaťročných mladých ľudí a podávateľovej generácie v ich veku. Porovnáva tieto dve skupiny, ktoré sú podľa neho v úplnom protiklade. Mimo príklad (pasáž je vynechaná kvôli nadmernej dĺžke) opisuje a rozvádza do podrobností rad odlišností a spoločenských trendov, ktoré sú pre ne typické. Aby svoje rozprávanie udržal v pôvodnom tématickom rámci, jedno z týchto odbočení (otázka a odpoveď na tému “Aké umenie sa presadzuje na Západe?”) privádza do kontextu pomocou *suoyi* tak, že ho zapojí do základného porovnania.

3.10.4 *Suoyi* ako slovná výplň

V použití vo funkcii výplne slúži *suoyi* rovnako ako podobné diskurzívne markery na získanie času potrebného na nájdenie vhodných slov alebo spôsobu ako pokračovať v prehovore v situáciách, keď podávateľ stratí niť myšlienok, nevie si spomenúť na hľadaný výraz alebo nemá dopredu premyslenú svoju výpoveď. S touto funkciou sa prekrýva aj **funkcia udržania si slova** (pozri Hsieh 1999: 114; Wen 2010: 40). Hoci ju obaja autori nazývajú iným menom (turn justificator/floor holder), v praxi *suoyi* pod týmito

označeniami slúži rovnakému účelu - zaplnením možných prázdnych miest udržať podávateľa pri reči a zabrániť tým v jeho vystriedaní.

(43) 真正就是让我，有了想做音乐的触动的，是 REM。那会儿在，家里不
时开通了那个，CHANNEL V。我看了很多，我当时觉得很，震撼。然后听了
一首 REM 的歌，我觉得，哇，太酷了，这首。所以，应该算还，他那 REM
也算是另类吧，学院派有一点。

Zhenzheng jiushi rang wo, you le xiang zuo yinyue de chudong de, shi REM.
Nei huir zai, jiali bushi kaitong le neige, Channel V. Wo kan le hen duo, wo dangshi
juede hen, zhenhan. Ranzhou ting le yi shou REM de ge, wo juede, wa, tai ku le, zhei
shou. **Suoyi**, yinggai suan hai, ta na REM ye suanshi linglei ba, xueyuanpai you yi
dian.

„V skutočnosti ma, impulz chcieť robiť hudbu bolo REM. Vtedy u nás doma
išiel nonstop ten, Channel V. Veľa som ho sledovala, šokovalo ma to. Raz som
počúvala pieseň od REM a pomyslela som si, wau, táto skladba je cool. **Ako** ono by
to, tí REM sú aj považovaní za alternatívnych, takých trochu profesionálnych.“

(zdroj: Wu Zhuoling)

V uvedenom príklade si podávateľ spomína na prvý impulz, ktorý ho priviedol
ku kariére hudobníka. Po tom, čo ho opíše (ako udalosť, keď si vypočul pieseň od skupiny
REM na hudobnom TV kanáli), je patrné podávateľovo premýšľanie nad spôsobom, ako
pokračovať v aktuálnom diskurze jednak natiahnutím finály v slove *suoyi*, a tiež dlhou
pauzou.

3.10.5 *Suoyi* ako marker prevzatia slova

Suoyi vo funkcii diskurzívneho markera, prostredníctvom ktorého by podávateľ
prebral slovo od iného účastníka (pozri Hsieh 1999: 114), svoj výskyt obmedzuje
na interaktívnu komunikáciu v podobe dialógu. Táto funkcia v skúmaných dátach preto
nebola preukázaná.

3.10.6 *Suoyi* s elaboračnou funkciou

Okrem vyššie spomenutých funkcií môže na seba *suoyi* naberať aj **elaboračnú funkciu**. Tú vo svojej práci spomína Hsieh, avšak pri jej definovaní uvádza, že slúži na vysvetlenie, podloženie, rozvedenie alebo na vyvodenie záverov z predchádzajúcich výpovedí (1999: 113). Wen ju začleňuje k parafrázujúcej funkcii, ktorou sa podľa neho preformuluje, vyloží alebo zosumarizuje predošlý diskurz (pozri Wen 2010: 52). Domnievam sa ale, že elaboračná funkcia, ktorá predchádzajúci diskurz obohacuje o rozvinutie a teda aj nové informácie sa nemôže prekryvať s parafrázujúcou, ktorá ho len pomenováva inými slovami, pričom nové informácie neobsahuje. Navyše v mojich dátach je elaboračná funkcia jasne odlišiteľná, pretože sa v nej *suoyi* objavuje častokrát v spojení so slovesom *shuo* 说 (namieste je otázka, ktorá si zaslúži ďalší výzkum, či použitie takéhoto výrazu má evokovať, a tým pádom analogicky aj zastávať vysvetľujúcu funkciu iného diskurzívneho markera, výrazu *jiushishuo*).

(44) 在我的音乐里我一直以来崇尚的一个理念，就是创造。所以说只只可以去用他们的感觉，只可以去捕捉他们的感觉，或者说只可以用到，啊他们的一些典型的乐器，但是不可以去，用他原始的内容。

Zai wo de yinyueli wo yizhi yilai chongshang de yi ge linian, jiushi chuangzao. Suoyi shuo zhi zhi keiyi qu yong tamen de ganjue, zhi keyi qu buzhuo tamen de ganjue, huozhe shuo zhi keyi yongdao, a tamen de yixie dianxing de yueqi, danshi bu keyi qu, yong ta yuanshi de neirong.

„Vo svojej hudbe od samého počiatku rešpektujem istú myšlienku a tou je samotná tvorba. **Proste**, že možno použiť nálady iných, možno iba zachytiť nálady iných alebo použiť, mm ich typické hudobné nástroje, ale nemožno použiť ich originálny obsah.“

(zdroj: Sa Dingding)

Podávateľ v prvej časti príkladu prichádza s novou témou, ktorou je rešpektovanie konceptu tvorby. Keďže z daného vyjadrenia nemusí byť jasné, čo presne pod pojmom rešpektovania tvorby má podávateľ na mysli, vysvetľuje ho po *suoyi*(*shuo*) na konkrétnych príkladoch toho, čo je pre neho samotného v súvislosti s tvorením hudby prípustné a čo neprípustné.

3.11 WO JUEDE 我觉得

Výraz *wo juede* je spojením osobného zámena *wo* („ja“) a modálneho slovesa *juede* („myslieť“; „cítiť“). Pôvodnou sémantickou funkciou teda je vyjadrovať podávateľov postoj v podobe toho, čo si myslí (názor) alebo čo cíti (pocit). Presnejšie povedané, *wo juede* označuje podávateľovu výpoveď, ktorá po nej nasleduje (v niektorých prípadoch jej predchádza) ako vyjadrenie osobného pocitu alebo názoru, ktorý implikuje menšiu mieru istoty (pozri Lim 2010: 323).

Z pragmatického hľadiska použitie *wo juede* slúži na **zmiernenie** výpovede obsahujúcej nejaké hodnotenie. Deje sa tak prostredníctvom prezentácie daného hodnotenia ako nie objektívneho tvrdenia, ale podávateľovho osobného názoru (pozri Lim 2010: 323; Endo 2010: 44). Takýmto ubratím na objektivite alebo zvägnením môže podávateľ formálne zmiernovať svoju výpoveď, ktorú považuje za konfliktnú, výpoveď, u ktorej môže vyvolanie nesúhlasu predpokladať, ako aj priamy nesúhlas. Zvägnenie môže v niektorých prípadoch taktiež plniť sekundárny účel, ktorým je vyjadrenie neistoty (ak napr. podávateľ rozpráva o témach, z ktorých má iba okrajové znalosti). Navyše, ak je výpoveď uvedená prostredníctvom *wo juede* realizovaná s oneskorením z dôvodu prítomnosti pauzy alebo výrazným natiahnutím finály v slove *juede*, slúži v tom prípade aj ako slovná výplň (pozri Endo 2010: 70). Druhotná funkcia *wo juede* ako slovnej výplne je tak narozdiel od prejavenia neistoty ľahko identifikovateľná.

(45) 然后我觉得，嗯，有几个关键的地方，——就是那个，就是一上来第一句那个 (...)

Ranhou wo juede, en, you you ji ge guanjian de difang, yi yi jiushi neige, jiushi yi shanglai di yi ju neige (...)

„Inak si myslím, že, hm, je je tam niekoľko kľúčových pasáží, jedna, jedna, ako tá na začiatku prvého verša (...).“

(zdroj: Bianli shangdian)

Podávateľ rozpráva o istej piesni z nového albumu. Po vylíčení okolností, za akých vznikala, sa presúva k ďalšej téme, ktorou je jej text, konkrétne jeho interpretácia. Pretože časti textu piesne, ktoré sám podávateľ hodnotí ako kľúčové, nemusia byť rovnako hodnotené zvyšnými členmi skupiny, resp. tí môžu za kľúčové považovať iné časti, je táto

výpoveď uvedená prostredníctvom *wo juede* na zmiernenie potenciálneho konfliktu, ktorý, ako si je podávateľ vedomý, môže byť vyvolaný. Výpoveď sprevádza množstvo páuz a prostriedkov slovnej výplne ako sú opakovania slov a diskurzívne markery v tejto funkcii (*en, jiushi*), vrátane *wo juede*.

4 Prezentácia výsledkov a ich rozbor

V tejto časti sa pokúsim o prezentáciu štatistických výsledkov v používaní diskurzívnych markerov, opísaných v predchádzajúcej kapitole, vybranými subjektmi. Z dôvodu nerovnovážneho zastúpenia respondentov oboch pohlaví v pôvodných (širších) dátach, z ktorých som vychádzal pri opise a charakteristike jednotlivých diskurzívnych markerov a z obavy, že takáto nevyváženosť by zásadným spôsobom mohla skresliť výsledky, rozhodol som sa skúmané dáta zúžiť nasledovným spôsobom.

Pôvodné dáta predstavovali niečo málo vyše dvoch hodín hovoreného slova, z ktorých väčšia časť (presne 1 hodina 17 minút a 51 sekúnd) pripadala na osemnásť mužských respondentov. Naproti tomu menšia časť o minútáži 42 minút a 31 sekúnd predstavovala súhrnné hovorené prejavy piatich ženských respondentiek.

Aby bolo možné tieto dve skupiny adekvátne porovnať, potreboval som zostaviť dve objemovo približne rovnaké skupiny údajov. Na strane dát pochádzajúcich od mužských respondentov bol znížený počet vybraných respondentov aj minútáž tak, aby zodpovedala počtu a dĺžke dát od ženských subjektov. Pomer výsledných dát je preto nasledovný. Štatisticky skúmané dáta v podobe hovoreného slova o súhrnnej dĺžke 1 hodina 21 minút a 53 sekúnd boli rozdelené na dve približne rovnako veľké časti: „mužské“ dáta od piatich respondentov o celkovej minútáži 39 minút a 22 sekúnd a „ženské“ dáta, takisto od piatich respondentov opačného pohlavia, o celkovej, o niečo dlhšej, minútáži rátajúcej 42 minút a 31 sekúnd. Rozdiel v minútáži tak činil 2 minúty a 9 sekúnd.

4.1 Výsledky analýzy

Ako ukazuje nasledujúca tabuľka (Tab. č. 1), počet diskurzívnych markerov identifikovaných v dátach mužských respondentov bol vyšší než počet diskurzívnych markerov identifikovaných u ženských respondentov. Hoci súhrnná minútáž hovoreného slova bola u mužov o niečo kratšia než u žien, a preto by bol oprávnený predpoklad vyššej výslednej cifry na strane žien, mužskí referenti napriek tomu vo svojich výpovediach použili výrazne viac vybraných diskurzívnych markerov než ich ženské náprotivky. V percentuálnom vyjadrení predstavovali markery použité mužmi 62,52%, čiže skoro dve tretiny všetkých identifikovaných markerov.

Tabuľka č. 1: Distribúcia DM v závislosti od pohlavia

	Počet DM	Podiel DM (%)
Muži	634	62,52
Ženy	380	37,48
Spolu	1014	100

Na objasnenie, či bola vyššie miera používania diskurzívnych markerov mužmi platná vo všeobecnosti alebo iba v prípadoch konkrétnych markerov, ako aj na objasnenie možných implikácií, ku ktorým tento nepomer odkazuje, je potrebné bližšie určiť mieru používania každého vybraného markera a jeho jednotlivých funkcií.¹¹ V nasledujúcich tabuľkách sa preto pokúsím priblížiť výskyt skúmaných diskurzívnych markerov v ich jednotlivých funkciách vzhľadom na rodové preferencie. V tabuľkách bude vždy uvedený počet výskytov konkrétneho diskurzívneho markera v každej z jeho funkcií, ako bol identifikovaný v prehovoroch mužov aj žien, a tiež podiel celkového výskytu daného DM v reči mužov aj žien k počtu všetkých DM použitých spoločne obidvoma pohlaviami.

---

¹¹ Do záverečného súčtu boli zaradené iba funkcie diskurzívnych markerov charakterizované v predchádzajúcich kapitolách ako monologické.

Tabuľka č. 2: Distribúcia výskytu a funkcií DM *dui* 对

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Sebauistenie	1	0	1
Sebapotvrdenie	4	1	5
Ukončenie prehovoru	4	0	4
Spolu	9	1	10
Podiel (%)	0,8876	0,09862	0,9862

U diskurzívneho markera *dui* bola v skúmaných dátach zistená najnižšia miera používania všeobecne, aj u jednotlivých pohlaví zvlášť. Výrazne viac ho však používali muži než ženy. Prevaha v distribúcii v mužskej reči platila u *dui* v každej jeho funkcií.

Tabuľka č. 3: Distribúcia výskytu a funkcií DM *ranhou* 然后

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Časová	9	6	15
Kauzalita	8	14	22
Vymenovávanie	24	16	40
Aditívna	27	31	58
Postupnosť tém	14	5	19
Výplň	27	13	40
Obnova	7	8	15
Spolu	116	93	209
Podiel (%)	11,4398	9,1716	20,6114

Diskurzívny marker *ranhou* predstavoval v skúmaných dátach druhý najčastejšie používaný marker všeobecne aj u každého pohlavia zvlášť. Hoci v celkových číslach bol opäť častejšie používaný mužmi, čo sa distribúcie v závislosti od jeho funkcie týka, bola v niektorých prípadoch distribúcia vyššia na strane žien. Ženy používali *ranhou* skoro dvakrát tak často ako muži v prípadoch, kedy sa *ranhou* používalo ako marker kauzality

a o trochu častejšie, keď bolo *ranhou* použité ako marker aditívnej výpovede a obnovenia staršej časti výpovede.

Tabuľka č. 4: Distribúcia výskytu a funkcií DM *jiushi* 就是

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Vymedzenie	38	23	61
Vysvetlenie	44	26	70
Reformulácia	14	12	26
Výplň	76	35	111
Spolu	173	96	269
Podiel (%)	17,0611	9,4675	26,5286

Diskurzívny marker *jiushi* bol v skúmaných dátach vyhodnotený ako vôbec najpoužívanejší marker, predstavujúci približne štvrtinu všetkých použitých markerov všeobecne aj u každého pohlavia zvlášť. Muži používali *jiushi* výrazne viac ako ženy, a taktiež predstihli ženy v distribúcii *jiushi* v každej z jeho funkcií. Najväčší rozdiel medzi oboma pohlaviami bol zaznamenaný v používaní *jiushi* vo funkcii slovnej výplne, kde distribúcia v mužských výpovediach predstavovala viac ako dvojnásobok distribúcie v ženských výpovediach.

Tabuľka č. 5: Distribúcia výskytu a funkcií DM *jiushishuo* 就是说

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Klasifikácia	8	1	9
Zniž. asertivity	19	0	19
Uvádzanie príkladu	6	4	10
Výplň	1	0	1
Spolu	34	5	39
Podiel (%)	3,3531	0,4931	3,8462

Pri diskurzívnom markeri *jiushishuo* bola zistená výrazne vyššia miera používania mužmi než ženami, ako v celkovej distribúcii, tak aj v jednotlivých funkciách. Jedinou

funkciou, v ktorej bola distribúcia ženami skoro rovnaká, bola funkcia *jiushishuo* ako markera príkladu. Ako slovnú výplň alebo ako prostriedok zníženia asertivity nepoužili ženy *jiushishuo* ani jedenkrát. Naproti tomu muži používali *jiushishuo* najčastejšie práve ako prostriedok na zníženie asertivity svojich výpovedí. Zaujímavým je aj ojedinelý prípad použitia *jiushishuo* ako slovnej výplne, taktiež mužmi.

Tabuľka č. 6: Distribúcia výskytu a funkcií DM *nage* 那个

Funkcia / Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Endoforickejšia	41	19	60
Vyjadrenie postoja	9	4	13
Výplň	21	13	34
Oprava	7	0	7
Zmena témy	3	0	3
Spolu	81	36	117
Podiel (%)	7,9882	3,5503	11,5385

Pri markeri *nage* bola opäť zaznamenaná výrazne vyššia miera používania mužmi než ženami v celkovej distribúcii aj v závislosti od jeho jednotlivých funkcií. Najvýraznejší nepomer v prospech distribúcie u mužov sa vyskytol u *nage* v endoforickej funkcii.

Tabuľka č. 7: Distribúcia výskytu a funkcií DM *qishi* 其实

Funkcia / Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Zhoda	10	9	19
Kontrast	26	22	48
Argument	15	12	27
Spolu	51	41	92
Podiel (%)	5,0296	4,0434	9,0730

U diskurzívneho markera *qishi* bol rozdiel v používaní medzi mužmi a ženami menší než u predchádzajúcich markerov, no stále však v prospech mužov. Platí to ako pre

celkovú distribúciu, tak aj pre distribúciu v jeho jednotlivých funkciách. Oproti predchádzajúcim prípadom je však v distribúcii funkcií zrejma skoro rovnomerná, hlavne však tesná prevaha mužov nad ženami. Z toho možno usúdiť, že *qishi* predstavuje marker veľmi dobre osvojený obidvoma pohlaviami vo všetkých jeho funkciách.

Tabuľka č. 8: Distribúcia výskytu a funkcií DM *a* 啊

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Emotívna	2	5	7
Emfatická	10	2	12
Enumeračná	11	7	18
Výplň	9	11	20
Spolu	32	25	57
Podiel (%)	3,1558	2,4655	5,6213

U diskurzívneho markera *a* bola zistená vyššia miera celkovej distribúcie mužmi než ženami. Čo sa však týka distribúcie v závislosti od funkcií, pri nej bola v prípade emotívnej funkcie a funkcie slovnej výplne prevaha na strane žien. V prípade slovnej výplne bol rozdiel iba veľmi tesný, o niečo málo signifikantnejší bol v prípade emotívnej funkcie¹².

Tabuľka č. 9: Distribúcia výskytu a funkcií DM *en* 恩

Funkcia Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Sebapotvrdenie	3	0	3
Výplň	53	21	74
Spolu	56	21	77
Podiel (%)	5,5227	2,0710	7,5937

U diskurzívneho markera *en* bola znovu výrazne vyššia miera používania mužmi než ženami, ako v celkovej distribúcii, tak aj v jednotlivých funkciách.

¹² Obidva výskyty *a* v emotívnej funkcii v mužských výpovediach boli identifikované u jediného respondenta.

V sebaopodstatňovacej funkcii ženami nebol použitý ani jedenkrát, ako slovnú výplň ho muži používali viac ako dvakrát tak často ako ženy.

Tabuľka č. 10: Distribúcia výskytu a funkcií DM *ba* 吧

Funkcia / Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Zmiernenie výpovede	13	5	18
Disjunktívna otázka	4	0	4
Spolu	17	5	22
Podiel (%)	1,6765	0,4931	2,1696

U diskurzívneho markera *ba* bola taktiež výrazne vyššia miera používania mužmi než ženami, ako v celkovej distribúcii, tak aj v jednotlivých funkciách. Kým vo funkcii zmiernenia výpovede boli u žien, hoci v podstatne nižšej miere ako u mužov, nájdené prípady použitia *ba*, forma disjunktívnej otázky *shiba* sa objavila iba vo výpovediach mužov.

Tabuľka č. 11: Distribúcia výskytu a funkcií DM *suoyi* 所以

Funkcia / Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Výsledok	9	9	18
Parafráza	4	1	5
Nová téma	3	11	14
Obnova	4	0	4
Výplň	5	1	6
Elaborácia	2	5	7
Spolu	27	27	54
Podiel (%)	2,6627	2,6627	5,3254

Diskurzívny marker *suoyi* predstavoval jediný marker, u ktorého bola v celkovej distribúcii rovnaká miera používania mužmi aj ženami. V niektorých funkciách *suoyi* bola dokonca miera používania vyššia na strane žien. Najvýraznejší rozdiel v prospech žien bol preukázaný v používaní *suoyi* ako markera, ktorý uvádza novú tému. Vyššiu mieru používania ženami malo aj *suoyi* v elaboračnej funkcii. Posledný prípad, v ktorom prevaha

nebola na strane mužov, predstavovala distribúcia *suoyi* v pôvodnej funkcii vyjadrenia výsledku, kde jej miera bola rovnaká u oboch pohlaví.

Tabuľka č. 12: Distribúcia výskytu a funkcií DM *wo juede* 我觉得

Funkcia / Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Zmiernenie konfliktu	42	30	72
Výplň ¹³	13	9	22
Spolu	42	30	72
Podiel (%)	4,1420	2,9586	7,1006

U diskurzívneho markera *wo juede* bola preukázaná vyššia miera používania mužmi než ženami, ako v celkovej distribúcii, tak aj v jednotlivých funkciách.

4.2 Analýza výsledkov

Z uvedených štatistických výsledkov je najočividnejším rozdiel v celkovej distribúcii diskurzívnych markerov medzi respondentmi oboch pohlaví. Ten hovoril, okrem jednej výnimky, u všetkých skúmaných markeroch v prospech vyššej distribúcie na strane mužov. Na základe zistených výsledkov možno skonštatovať, že **mužskí respondenti používali diskurzívne markery oveľa častejšie ako ženské respondentky.**

Ďalší záver, ku ktorému štatistické výsledky ukazujú, je, že **mužskí respondenti vykázali oveľa vyššiu mieru osvojenia si rozličných funkcií diskurzívnych markerov ako ženské respondentky.** Každá z rozpoznaných monologických funkcií bola totiž v mužskom prejave, na rozdiel od ženského, zastúpená v podobe minimálne jedného výskytu a výrazná väčšina všetkých funkcií bola zastúpená hojnejšie v mužskom prejave ako ženskom.

Tieto závery možno vysvetliť cez prizmu vnímania mužov v čínskej spoločnosti ako aktívnejšieho pohlavia. Od príslušníkov tohto pohlavia sa očakávajú aj tomu zodpovedajúce modely správania a vystupovania, ktoré možno rozdeliť na dve skupiny.

¹³ Výskyty markera *wo juede* vo funkcii slovnej výplne vystupovali zároveň aj vo funkcii zmiernenia konfliktu, ich počet sa preto do celkového súčtu nezarátal.

Jednu skupinu tvorí model správania charakterizovaný komunikatívnosťou a inovatívnosťou, druhú skupinu zase model charakterizovaný priamosťou a asertívnosťou.

V prvom prípade môže vysoký podiel používania diskurzívnych markerov (pozri Tab. č. 1) spolu s vysokým podielom používania rôznorodých diskurzívnych markerov odrážať snahu mužského speakera o **zabezpečenie zrozumiteľnosti** svojho verbálneho prejavu. Takýto účel, tzn. napomáhanie zrozumiteľnosti, môžu plniť špeciálne funkcie niektorých markerov (aditívna, enumeratívna, vysvetľovacia a pod.) a to v tom zmysle, že takúto funkciu markera môže poslucháč vnímať ako jasný signál, ako výpoveď interpretovať (napríklad po vyslovení enumeratívneho markera je pripravený na to, že bude nasledovať výpočet). Do tejto skupiny boli pre jej vyčíslenie zaradené tieto markery: *dui* vo funkcii markera ukončenia prehovoru, *ranhou* vo funkcii markera časovej následnosti, kauzality, enumerácie, v aditívnej funkcii, vo funkcii markera postupnosti tém a vo funkcii markera obnovy; *jiushi* vo vysvetľovacej funkcii, reformulačnej funkcii, *jiushishuo* v klasifikačnej a vo funkcii uvedenia príkladu, *nage* v endoforickej, v opravnej a vo funkcii markera zmeny témy, *a* v enumeračnej funkcii, *ba* vo forme disjunktívnej otázky, *suoyi* vo funkcii markera výsledku, novej témy, parafrázy, obnovy a elaborácie.

Jednotlivý počet markerov tohto typu a ich podiel k počtu všetkých diskurzívnych markerov použitých obidvoma pohlaviami bol nasledovný:

Tabuľka č. 13: Distribúcia výskytov DM zabezpečujúcich zrozumiteľnosť prejavu

Funkcia \ Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Ukončenie prehovoru (<i>dui</i>)	4	0	4
Časová (<i>ranhou</i>)	9	6	15
Kauzalia (<i>ranhou</i>)	8	14	22
Enumerácia (<i>ranhou</i>)	24	16	40
Aditívna (<i>ranhou</i>)	27	31	58
Postupnosť tém (<i>ranhou</i>)	14	5	19
Obnova (<i>ranhou</i>)	7	8	15
Vysvetlenie (<i>jiushi</i>)	44	26	70
Reformulácia (<i>jiushi</i>)	14	12	26
Klasifikácia (<i>jiushishuo</i>)	8	1	9
Uvádzanie príkladu (<i>jiushishuo</i>)	6	4	10

Endoforická (<i>nage</i>)	41	19	60
Oprava (<i>nage</i>)	7	0	7
Zmena témy (<i>nage</i>)	3	0	3
Enumeračná (<i>a</i>)	11	7	18
Disjunktívna otázka (<i>ba</i>)	4	0	4
Výsledok (<i>suoyi</i>)	9	9	18
Nová téma (<i>suoyi</i>)	3	11	14
Parafráza (<i>suoyi</i>)	4	1	5
Obnova (<i>suoyi</i>)	4	0	4
Elaborácia (<i>suoyi</i>)	2	5	7
Spolu	253	175	428
Podiel k všetkým DM (%)	24,9507	17,2584	42,2091

Z tabuľky č. 13 vyplýva, že **muži použili väčšie množstvo diskurzívnych markerov zabezpečujúcich zrozumiteľnosť prejavu ako ženy**, používali ich s vyššou frekvenciou. V niektorých prípadoch síce ženy používali niektoré markery s vyššou frekvenciou (pozri napr. *suoyi* v elaboratívnej funkcii alebo vo funkcii uvádzania novej témy, či kauzálne použitie *ranhou*), vo väčšine prípadov boli však dominantnými užívateľmi markerov s funkciou zabezpečenia zrozumiteľnosti hovoru muži. Muži ďalej používali preukázateľne širší repertoár takýchto jednotiek, o čom vypovedá i nulový výskyt mnohých markerov u žien.

V druhom prípade môže vysoký podiel používania rôznorodých diskurzívnych markerov odrážať snahu mužského speakera o **dominanciu vo verbálnom prejave**, v prípade monológov o reflektovanie obrazu speakera ako dominantného jedinca smerom k poslucháčom. Dominanciu v prejave mohli odrážať špeciálne funkcie niektorých markerov (napríklad kontrastívna, vyjadrovanie postoja a pod.) a to v tej podobe, že takúto funkciu markera môže poslucháč interpretovať ako signál vymedzovania sa podávateľa voči obsahu výpovede, a ako signál presvedčenia podávateľa o pravdivosti vlastnej výpovede. Do tejto skupiny boli pre jej vyčíslenie zaradené tieto markery: *dui* v sebaopovrdzovacej funkcii, *jiushi* vo vymedzovacej funkcii, *nage* vo funkcii vyjadrenia postoja, *qishi* vo funkcii uvádzania argumentu a kontrastu, *a* v emfatickej funkcii a *en* v sebaopovrdzovacej funkcii.

Jednotlivý počet markerov tohto typu a ich podiel k počtu všetkých DM použitých obidvoma pohlaviami bol nasledovný:

Tabuľka č. 14: Distribúcia výskytov DM odrážajúcich dominanciu v prejave

Funkcia \ Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
Sebapotvrdenie (<i>dui</i>)	4	1	5
Vymedzenie (<i>jiushi</i>)	38	23	61
Vyjadrenie postoja (<i>nage</i>)	9	4	13
Argument (<i>qishi</i>)	15	12	27
Kontrast (<i>qishi</i>)	26	22	48
Emfatická (<i>a</i>)	10	2	12
Sebapotvrdenie (<i>en</i>)	3	0	3
Spolu	105	64	169
Podiel k všetkým DM (%)	10,3550	6,3116	16,6667

Z tabuľky č. 14 opäť vyplýva, že muži použili väčšie množstvo diskurzívnych markerov odrážajúcich dominanciu v prejave ako ženy. U markerov tejto skupiny však platí, že i muži i ženy používali porovnateľne široký repertoár týchto jednotiek. Je však nespochybniteľné, že aj **diskurzívne markery odrážajúce dominanciu v prejave používali muži s vyššou frekvenciou ako ženy.**

Špecifickou a jednou z najpočetnejších skupín diskurzívnych markerov v závislosti od ich funkcie boli markery **slovnej výplne** (pozri tabuľku č. 15). Okrem toho, že podávateľ nimi získava čas na premyslenie si ďalšej časti výpovede, je frekventované použitie výplní nepochybne aj prostriedkom na dosiahnutie dominancie. Ich použitím totiž podávateľ zámerne zaberá komunikačný priestor, aby sa tým udržal pri slove (v prípade konverzácie) či zachoval kontinuitu svojho prejavu. Ako prostriedok dominancie boli vo funkcii slovnej výplne identifikované nasledujúce markery: *ranhou*, *jiushi*, *jiushishuo*, *nage*, *a*, *en*, *suoyi*, a *wo juede*. Jednotlivý počet markerov slovnej výplne a ich podiel k počtu všetkých diskurzívnych markerov použitých obidvoma pohlaviami bol nasledovný:

Tabuľka č. 15: Distribúcia výskytov DM vo funkcii slovnej výplne:

Marker Výskyt	Muži	Ženy	Spolu
<i>Ranhou</i> 然后	27	13	40
<i>Jiushi</i> 就是	76	35	111
<i>Jiushishuo</i> 就是说	1	0	1
<i>Nage</i> 那个	21	13	34
<i>A</i> 啊	9	11	20
<i>En</i> 嗯	53	21	74
<i>Suoyi</i> 所以	5	1	6
<i>Wo juede</i> 我觉得	13	9	22
Spolu	205	103	308
Podiel k všetkým DM (%)	20,2170	10,1578	30,3748

Z tabuľky č. 15 vyplýva, že muži použili väčšie množstvo slovných výplní než ženy a dá sa konštatovať, že **muži používali diskurzívne markery vo funkcii slovnej výplne s dvojnásobne vyššou frekvenciou ako ženy**. Prevalha mužov v použití výplní je zjavná najmä u diskurzívnych markerov *jiushi*, *ranhou*, *en* či *suoyi*, ktoré muži použili približne dvakrát častejšie než ženy.

Pre doplnenie, ak by sme slovné výplne ako prostriedky demonštrovania dominancie v prejave zahrnuli do tabuľky č. 14 medzi ostatné markery odrážajúce dominanciu podávateľa v prejave, jej výsledok by to upravilo do nasledovnej miery:

Tabuľka č. 16: Distribúcia výskytov DM odrážajúcich dominanciu v prejave a DM vo funkcii slovnej výplne

	Muži	Ženy	Spolu
Spolu	300	165	465
Podiel k všetkým DM	29,5858	16,2722	45,8580

Z tabuľky č. 16 vyplýva, že muži diskurzívne markery odrážajúce dominanciu v prejave aj v širšom poňatí používali so skoro dvojnásobne vyššou frekvenciou ako ženy.

Výsledky z tabuliek č. 13, 14, 15 a 16 tak nasvedčujú tomu, že **z kvantitatívneho hľadiska sú muži vo verbálnom prejave komunikatívnejší, inovatívnejší, dominantnejší a asertívnejší ako ženy.**

Posledným typom diskurzívnych markerov, u ktorých možno objaviť socio-kultúrny vplyv na odlišnú mieru osvojenia si mužmi a ženami sú markery **zmiernenia/znižovania asertivity**. Ich funkciou je zmierňovať závažnosť výpovede, a tak znižovať (napríklad zvägnením v podobe menšieho trvania na pravdivostnej hodnote výpovede) asertívne prejavy v reči podávateľa. Do tejto skupiny boli pre jej vyčíslenie zaradené tieto markery: *jiushishuo* vo funkcii znižovania asertivity, *ba* vo funkcii zmiernenia výpovede a *wo jue* vo funkcii zmiernenia výpovede.

Jednotlivý počet markerov tohto typu a ich podiel k počtu všetkých diskurzívnych markerov použitých obidvoma pohlaviami bol nasledovný:

Tabuľka č. 17: Distribúcia výskytov DM vo funkcii zmiernenia/zniž.asertivity

Marker	Muži	Ženy	Spolu
Výskyt			
Zniž. asertivity (<i>jiushishuo</i>)	19	0	19
Zmiernenie (<i>ba</i>)	13	5	18
Zmiernenie (<i>wo jue</i>)	42	30	72
Spolu	74	35	109
Podiel k všetkým DM	7,2878	3,4517	10,7495

Z tabuľky č. 17 vyplýva, že muži diskurzívne markery na znižovanie svojej asertivity používali s dvojnásobne vyššou frekvenciou ako ženy.

Toto zistenie tak **vyvracia hypotézu, že ženy ako príslušníčky pasívneho pohlavia budú vo svojom hovorenom prejave túto pasivitu reflektovať vyšším výskytom diskurzívnych markerov, ktorými by zmenšovali svoju asertivnosť**. Vysvetlenie takéhoto neočakávaného záveru môže spočívať v čiastočnom stieraní rozdielov v reči mužov a žien, vyplývajúcom zo stúpajúcej miery emancipácie žien v Číne. Vďaka nej môžu ženy obsadzovať rôzne role a pozície v spoločnosti, vyhradené donedávna iba mužom, nielen v oblasti zamestnania, obliekania sa a socializácie, ale patrne aj jazyka, a vzdávať sa rolí tradične im vyhradzovaných, napríklad v podobe dobrovoľného opúšťania verbálneho prejavu charakterizovaného výhýbavosťou.

5 Záver

Cieľom tejto práce bolo zanalyzovať používanie diskurzívnych markerov v monologickej reči v závislosti od pohlavia podávateľa.

Prípravnou fázou na analýzu bola charakteristika funkcií vybraných diskurzívnych markerov. Opísaná a doložená ilustrujúcimi príkladmi bola:

- funkcia sebauistenia, sebaopotvrdenia a ukončenia prehovoru markera *dui*;
- funkcia časovej následnosti, kauzality, vymenovávania, aditívnej informácie, postupnosti tém, slovnej výplne a obnovenia témy markera *ranhou*;
- funkcia vymedzenia, vysvetlenia, reformulácie a slovnej výplne markera *jiushi*;
- funkcia klasifikácie, znižovania asertivity, uvedenia príkladu a slovnej výplne markera *jiushishuo*;
- funkcia endoforická, vyjadrenia postoja, slovnej výplne, opravy a zmeny témy markera *nage*;
- funkcia vyjadrenia zhody, kontrastu a uvedenia argumentu markera *qishi*;
- funkcia endoforická, emfatická, enumeratívna a funkcia slovnej výplne markera *a*;
- funkcia odozvy, sebaopotvrdenia a slovnej výplne markera *en*;
- funkcia zmiernenia a forma disjunktívnej otázky markera *ba*;
- funkcia výsledku/následku, parafrázy, uvedenia novej témy, obnovy témy, slovnej výplne a elaborácie markera *suoyi*
- funkcia zmiernenia výpovede markera *wo juede*.

Je možné, že výsledky z tejto a ostatných tu prezentovaných prác sa vzhľadom na určenie funkcie skúmaných diskurzívnych markerov budú rozchádzať. Dôvodov môže byť niekoľko. Jeden dôvod pramení z evidentnej rôznorodosti zdrojov, ktoré boli využité pri analýze jednotlivými štúdiami. U niektorých išlo o formu dialógu, u iných o monologické prejavy, v ktorých je predpoklad absencie interakcie subjektov a z toho vyplývajúcej absencie alebo nekorešpondovania niektorých funkcií, pochádzajúcich z dát odlišného charakteru. Ďalej je nutné vziať do úvahy, že i odlišné sociálne profily subjektov, ktorí tvorili reprezentatívnu vzorku, môžu do značnej miery ovplyvniť výber jazykových prostriedkov a ich uplatnenia vo svojom prejave. V neposlednom rade mohlo nejednotný výsledok ovplyvniť aj samoúčelné používanie diskurzívnych markerov, teda situácia, kedy dotyčný podávateľ nepoužil diskurzívny marker tak, ako by sa očakávalo vychádzajúc z

jeho funkčných charakteristík, ale čisto len so zámerom vyplniť tiché miesto vo svojom prejave.

Táto rôznorodosť však nemusí byť chápaná ako problematická. A to preto, že len prirodzene odráža jazykovú realitu. Dalo by sa totiž tvrdiť, že diskurzívne markery sú v čínštine používané frekventovane a každý z nich má hneď niekoľko funkcií, ktoré sa líšia od kontextu ku kontextu, preto je pre správne dekodovanie informácie obsiahnutej vo výpovedi podávateľa nesmierne dôležité, uvedomiť si situáciu, za akej k výpovedi došlo, a kto výpoveď uskutočnil.

Analýza bola vykonaná za účelom zistenia, či a akým spôsobom sa odlišné vnímanie mužov a žien v čínskej spoločnosti prejavuje v používaní diskurzívnych markerov ako prostriedkov výstavby ich hovorených prejavov. Pre potreby analýzy boli z opísaných a v korpuse identifikovaných funkcií vybraných markerov vytvorené štyri skupiny odrážajúce socio-kultúrne predpoklady pohlaví:

- (1) skupina markerov zabezpečujúcich **zrozumiteľnosť** v prejave
- (2) skupina markerov odrážajúcich **dominanciu** v prejave
- (3) skupina markerov vo funkcii **slovnej výplne** ako zvláštneho prostriedku dominancie v prejave
- (4) skupina markerov **znižujúcich asertivitu** v prejave.

Prepočtom sa v analýze naplnila hypotéza, že muži ako príslušníci pohlavia považovaného za aktívnejšie, vo svojej reči používajú výrazne viac diskurzívnych markerov ako ženy. Okrem toho sa tiež potvrdila hypotéza, že dôvod, ktorý ich k tomu viedol, spočíval vo vyššej snahe o zrozumiteľnosť a dominanciu v prejave než tomu bolo v prípade žien, pretože zo štatistického hľadiska používali muži markery tohto typu s vyššou frekvenciou. Nenaplnila sa však hypotéza, že ženský verbálny prejav sa vyznačuje vyššou mierou vyhýbavosti v podobe častejšieho používania diskurzívnych markerov, ktoré robia výpoveď vágnejšou a znižujú jej asertivitu.

Resumé

Assuming that the heterogeneous category of discourse markers in a language is to a considerable extent contextually bound and that its use reflects various unique socio-cultural characteristics of a language (e.g. gender differences), the aim of this thesis was to analyze selected Chinese discourse markers and possible distinctions in their use in actual speech performance of both female and male speakers of the Chinese language.

Though due to the natural language development and the recent tendency to approaching of the male and female speech styles, the gender differences (rooted deeply in the philosophy of Confucianism) are still traceable in contemporary Chinese (e.g. in phonetics, grammar, lexis or in several pragmatic aspects). Generally, it can be concluded that whereas male speakers tend to be more talkative, articulate, and assertive, and try to assume dominant role in discourse, female speakers of Chinese rather assume the role of a passive listener than that of an articulate speaker, are less dominant, less assertive and tend to express their ideas more vaguely, so as to mitigate potential conflicts and avoid face-threatening acts.

These general characteristics were taken as a basis for the formulation of the premise that the assertive, dominant role of male speakers will result in a higher occurrence of discourse markers in the speech of male speakers. Moreover, these inherent features of the male speech style will be probably reflected in a higher occurrence of those markers that are semantically associated with dominance, articulacy and assertiveness. On the other hand, female speakers' speech style was presumed to contain generally less discourse markers on the grounds that women are less talkative and less assertive than men. However, it was hypothesized that women could use more markers that reflect vagueness.

The analysis consisted of two parts. First part was focused on characterization of the selected discourse markers as a preparatory level for the analysis of the differences in female and male usage of discourse markers. The second part of the analysis then studied these gender differences. For these purposes, the author of the thesis put together a corpus with linguistic data collected from video-blogs accessible on the Internet site MOGO. The video-blogs contained more than two hours of authentic speech data performed by several Chinese musicians speaking freely on various themes.

The analysis of the acquired data brought very interesting results. First, it was found out that in accordance with the hypothesis that the male subjects - as more articulate, talkative and dominant speakers - used discourse markers with a considerably higher

occurrence than their female counterparts. The second assumption that men would use more markers manifesting dominance and articulacy was also confirmed. Only the third hypothesis concerning tendency of female speakers to use more markers associated with vagueness and less assertiveness than men was not proven true, as the number of such discourse markers used by the male subjects studied in this thesis was more than two times higher than the number of these discourse markers used by women within approximately the same time period.

In conclusion, though the last hypothesis was proven wrong, which could be suggestive of the fact that the boundary between the speech styles of Chinese female and male speakers is not clear-cut, the other results, i.e. the overall prevalence of the male speakers in discourse markers use, and their prevalent use of the discourse markers manifesting dominance and assertiveness, are indicative of men's talkativeness, their articulacy and, generally, their dominance in speech.

Zoznam literatúry

- BIQ, Yung-O. **The Grammaticalization of Jiushi and Jiushishuo in Mandarin Chinese.** *Concentric: Studies in English Literature and Linguistics*, 2001, roč. XXVII, č. 2, s. 53-74.
- CLANCY, Patricia M., THOMPSON, Sandra A., TAO, Hongyin et al. **The conversational use of reactive tokens in English, Japanese, and Mandarin.** *Journal of Pragmatics*, 1996, č. 26, s. 355- 387.
- DONG, Xinran. **Chinese Requests in Academic Settings.** In CHAN, M.K.M., KANG, Hana. *Proceedings of the 20th North American Conference on Chinese Linguistics*, diel 2. Columbus, Ohio: The Ohio State University, 2008, s. 975-988.
- ENDO, Tomoko. **Epistemic stance marker as a disagreement preface: Wo juede 'I feel/think' in Mandarin conversation in response to assessments.** *Kyoto University Linguistic Research*, 2010, roč. XXIX, s. 43-76.
- FRASER, Bruce. **What are discourse markers?** *Journal of Pragmatics*, 1999, č. 31, s. 931- 952.
- HSIEH, Fuhui. **Mandarin Adverbial Jiu In Discourse.** In DONG, Hong Ji, KIM, Teng Lua. *Proceedings of the 17th Pacific Asia Conference on Language, Information and Computation*. Sentosa, Singapore: Colips Publications, 2003, s. 182-193.
- HSIEH, Hsin-yun. **Coherence via Collaboration: A Study of Chinese Causal Connectives.** In WANG, Jhing-Fa, WU, Chung-Hsien. *Proceedings of the 13th Pacific Asia Conference on Language, Information and Computation*. Taipei: National Cheng Kung University, 1999, s. 111-118.
- HUANG, Lillian M, WANG, Chueh-chen. **Grammaticalization of Connectives in Mandarin Chinese: A Corpus-Based Study.** *Language and Linguistics*, 2006, roč. VII, č. 4, s. 991- 1016.
- CHAN, K.M. Marjorie. **Gender differences in the chinese language: A preliminary report.** In LIN, Hua. *Proceedings of the 9th North American Conference on Chinese Linguistics*, diel 2. Los Angeles, California: GSIL Publications, University of California, 1998, s. 35-52.
- CHAN, K.M. Marjorie. **Gender, society and the chinese language.** In HE, Baozhang, HU, Wenzhe. *Proceedings of the 11th North American Conference on Chinese Linguistics*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University, 1999, s. 1-21.

- CHEN, Wanwen. *A Study of Mandarin Chinese jiushi 'that is': From the Perspectives of Semantics and Pragmatics*. Magisterská diplomová práca. Taizhong: Providence University, 2006, 116 s.
- CHEN, Yupin. **Mandarin-Speaking children's Distal Demonstrative in Conversational Discourse**. *Taiwan Journal of Linguistics*, 2009, roč. VII, č. 1, s. 1-26.
- CHUI, Ka-wai. **Ritualization in Evolving Pragmatic Functions: A Case Study of DUI**. *Language and Linguistics*, 2002, roč. III, č. 4, s. 645- 663.
- KING, Brian. Ne- A discourse approach. *Journal of the Chinese Language Teachers Association*, 1986, roč. XXI 21, č. 1, s. 21-46.
- LAKOFF, Robin. **Language and Woman's Place**. *Language in Society*, roč. II, č. 1, s. 45-80.
- LENK, Uta. **Discourse Markers**. In ÖSTMAN, J.O., VERSCHUEREN, J. et al. *Handbook of Pragmatics*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1997, s. 1-17.
- LI, Boya. *Chinese Final Particles and the Syntax of the Periphery*. Doktorandská práca. Leiden: Universiteit Leiden, 2006, 181 s.
- LIM, Ni-Eng. **Stance-taking with wo jue de in conversational Chinese**. In XIAO, Yun. *Proceedings of the 21st North American Conference on Chinese Linguistics*, diel 2. Smithfield, Rhode Island: Bryant University, 2009, s. 323-340.
- LIU, Binmei. **Chinese Discourse Markers in Oral Speech of Mainland Mandarin Speakers**. In XIAO, Yun. *Proceedings of the 21st North American Conference on Chinese Linguistics*, diel 2. Smithfield, Rhode Island: Bryant University, 2009, s. 358-374.
- SHEN, Haibing. *Gender and Conversational Interaction in Mandarin Chinese: A Corpus-Based Study of Radio Talk Shows*. Magisterská diplomová práca. Columbus, Ohio: The Ohio State University, 1997, s.
- SHEN, Yi-chun. *The Use of ranhou in Spoken Chinese*. Magisterská diplomová práca. Taizhong: Providence University, 2009, 94 s.
- SCHIFFRIN, Deborah. *Discourse markers*. Cambridge: Cambridge University Press, 1987, s. 364.
- SCHOURUP, Lawrence. **Tutorial Overview: Discourse Markers**. *Lingua*, 1999, č. 107, s. 227-265.

- TANG, Chichsia. **Self-Monitoring Discourse Markers in Classroom Monologue Narratives.** *Concentric: Studies in Linguistics*, 2010, roč. XXXVI, č. 1, s. 105-131.
- TAO, Hongyin. **The Grammar of Demonstratives in Mandarin Conversational Discourse: A Case Study.** *Journal of Chinese Linguistics*, 1999, roč. XXVII, č. 1, s. 69-103.
- WANG, Yan. A Discourse-Pragmatic Functional Study of the Discourse Markers Japanese Ano and Chinese Nage. *Intercultural Communication Studies*, 2011, roč. XX, č. 2, s. 41-61.
- WANG, Yu-Fang, TSAI, Pi-Hua, YANG, Ya-Ting. **Objectivity, subjectivity and intersubjectivity: Evidence from qishi ('actually') and shishishang ('in fact') in spoken Chinese.** *Journal of Pragmatics*, 2010, roč. IVII, s. 705-727.
- WEN, Jing-hong. *A Study of Phonological Variations of suoyi in Spoken Chinese.* Magisterská diplomová práca. Taizhong: Providence University, 2010, 101 s.
- 郭风岚. 北京话话语标记“这个”，“那个”的社会语言学分析. *中国语文*, 2009, č. 5, s. 429-437. (GUO, Fenglan. A sociolinguistic analysis of discourse markers zheige 这个 and neige 那个 in Beijing vernacular)
- 熊子瑜, 林茂灿. “啊”的韵律特征及其话语交际功能. *当代语言学*, roč. VI, č. 2, s. 166-127. (XIONG, Ziyu, LIN, Maocan. Prosodic features of a 啊 and their conversational communicative functions.)
- 殷治纲, 李爱军. “嗯”，“啊”类话语标记研究. *Report of Phonetic Research*. Beijing: Chinese Academy of Social Sciences, 2007, s. 75-80. (YIN, Zhigang, LIN, Maocan. The research on “ng, a” type of discourse markers)
- 冉永平. 言语交际中“吧”的语用功能及其语境顺应性特征. *现代外语*, 2004, roč. XXVII, č. 4, s. 340-349. (RAN, Yongping. Pragmatic Functions of the Chinese Discourse Marker ba and Its Contextual Adaptability)

Videonahrávky z internetu

Všetky videonahrávky zozbierané pre účely tejto práce pochádzajú z hudobného serveru MOGO. Pretože sú webové stránky dotyčného serveru naprogramované tak, že k jednotlivým videám sa nie je možné dostať prostredníctvom priameho zadania URL adresy, je nutné si ich po načítaní stránky <http://www.mogo.com.cn/> manuálne vyhľadať,

napríklad zadaním príslušného názvu videa. Ďalej preto uvádzam označenie, pod akým bola videonahrávka v tejto práci rozpoznávaná, k nej je pripojený príslušný názov videonahrávky, pod ktorým je možné ju na serveri nájsť, a tiež dátum posledného prístupu.

Baishui. 白水. (15.5.2011)

Bianli shangdian. 便利商店乐队成立十周年专访. (15.5.2011)

GAR. 嘎调乐队 (15.5.2011)

Gumbleed. 朋克乐队牙龈出血专访. (15.5.2011)

Hunheti. 混合体组合同名专辑首发专访. (15.5.2011)

Qiutian de chongzi. 秋天的虫子乐队专访. (15.5.2011)

Sa Dingding. 传奇女伶萨顶顶专访.

Soviet pop. **Soviet Pop** 李青和李维思专访. (15.5.2011)

Su Yang. 民谣歌手苏阳专访. (15.5.2011)

Wang Shengnan. 王胜男. (15.5.2011)

Wu tiao ren. 五条人. (15.5.2011)

Wu Zhuoling. 吴卓玲. (15.5.2011)

Xinjielkou. 嘻哈组合新街口专访. (15.5.2011)

Ziyue. 子曰秋野专访《漫话乐坛》. (15.5.2011)